

౧౪౪౧౦

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

సంపుటము. 3

చెన్నపట్టణము 1916 సం॥ ఆగష్టునెల 11 వ తేది శుక్రవారము

వ శ నా మ స ం వ త్స ర శ్రా వణ మా స శు క్ల త్రి యోదశి ౧౨

No 103

సంచిక ౧౧౩

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు
ర్వేదీ యాషధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వర్కుస్

లేహ్యములు, చిల్లలు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారమున
సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు.
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు సాంగ్లేయ భాష
లోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధాని
లోను ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

ఈదినము రాత్రి!

ఈదినము రాత్రి!

యూనివర్సల్ గ్రాండు సర్క్యుసు.

రాత్రి 9-30 మం॥ ప్రారంభము.

హిందూ శకములోని మృగశిరశ్చంద్రమాసంలో నిది గొప్పది
వినుగులు, ఆఫ్రికా శక సింహములు, పులులు, చిలుకలు, లేళ్లు,
చిలువలు, గుర్రములు, తుక్కలు, ఎద్దులు, ఎనుచులు, మేకలు,
అనేక జాతుల నావరములు, గమ్మత్తులగు జంతు జేయను.

వైవా వొమ్మరినాండ్లు రాకులు. మొగ్గులు జేయు
బాండ్లు, ఈటెగాండ్లు, హాస్య బాండ్లు అనేములు గలవి.

నావరములు ప్రాంబుడి, రయింబుడి రెడవులవిగను,
మొదటి రెండు తుంగతు, ప్రయాణి గొంగులు, నాట్లగునవి
జేయను. ఇదిగాక అనేక విధములగు జంతులను ఆశ్చర్యకర
ముగా జేయను. చూచువాళ్లకు అద్భుతముగ తోచును.

రేట్లు:— బాట్లు 4 స్టీలు రు 10-0-0

సింగల్ స్టీలు రు 8-0-0 మొదటి తరగతి రు 2-0-0

కార్పెటు ,, గాలి రు 1-0-0 నేల రు 0-8-0

పి. టి. సెలారు ప్రొప్రీయిటరు.

పి. టి. నాయుడు రిప్రజెంటేవ్.

మీ కవనరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత
పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు,
ఇనుపవాసములు, వస్తువులు వంపులుగ నంచ
బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప
కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామా
నులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱిం
చియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి
సందర్శముల సలహా నాలోచింపవలసినది.
వీరు సామానులను విక్రయి తక్కువ వెలల
కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాల
ములో సరిఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు
ప్రయోగినవారు.

విలాసము.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

ఫౌల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
తపాలపెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు.

(వై కామ్యూనికేషన్ గోడనప్పకు ఈ కంప్రీజ్
పేరుకూడ నుదహరింప గోచరున్నది.)

కమ్మతావుల వెదచల్లునది సునాసన ద్రవ్య రాజము

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

ఆటోమోటార్ స్పింట్ కలిపినది కాదు. సుగంధపుష్పముల రసము. నాటగులిండువుల
జీలిగుడ్డపై వేసికొనినచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. జేతతానియము నందుకన్
నానందము కలిగించగలదు

కల-ఇచ్చు సీసా 1-4	...	0-9-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
సుగంధ కాడ్డు ,,	...	0-1-0

వి. డి. చార్జి ప్రశ్నోకము.

పోలువిజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155 బామానుసీదు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజంట్లు:— మహతా పురుషోత్తంమూర్తి,

124

నెం 29, నైహాబాద్ రోడ్, బొంబాయిడివిసంగం, మద్రాసు.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యపట్టణము
నందును ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదార్లను
కుదుర్చ గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు

అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు.

వాఛాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అనంతపురం రక్తములను బనించువాడ్యులు కలిపియుంటి మందు. తునుపులను, చిచ్చులను, సంవేదములను
పుండ్లను, చాతకోవలను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మరొగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(38)

జనావధిసార్వభౌమ గౌరవ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యరక్తికము అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసకోపములను, మలబద్ధకమును కార్మణ్యబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రీకరచును. శరీరారోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 పోన్సుల బుడ్డిలలో ఆమృతమును.

ప్రాప్తిరు:— పి. డి. సావంత్. 144. వనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY,

శ్రీ వైవమహాసభ.

ప్రకటన.

సంస్కృతపాఠశాలల సభ్యులందుకట్టిగాని శిష్యు
యను చేయునట్టిగాని వైవ వ్యాఖ్యాన వీధివాడు వైవ
మహాసభవలన దృక్పథమోహము గోచరమైన కనుస్థితిగలుగుట
తెలుపుకొనుచు సభవలన ముక్తింకలది సభికులకు బంపబడి
యుండు నమానా ప్రకారము దరఖాస్తులను వ్రాసి యా
జూరై నెలఖయలోగా చేరలగున మాలో నెవరి కుద్దినను
పంపుకొనవచ్చును.

కొంపల్లి కోటలింగం, గుంటూరు.

కాళీనాథుని నానేర్వరరావు, చెన్నపట్టణము.

కార్యదక్కు.

శింగరాజు మెకటసుబ్బారావు, బెజవాడ.

కోకానలి.

ಮಾ. ಅಯ್ಯರಾಜು

విలేఖకులకు సూచన.

పత్రికయందు ముద్రించుటకు వ్యాసములను పంపువపుడు లేఖకులు గ్రామము పేరును మాత్రమే ప్రాసని యూరకొనుచున్నారు. ఏ జిల్లా యొక్కో హరుమూలనున్న గ్రామము పేరును నుదహరించి పంపిత్రమున చాలదు. జిల్లా, తాలూకాల పేరుల నుదహరించిన గాని పాఠకులకు విషయము గ్రాహ్యము కాదు. కావున వ్యాసలేఖకు లీ విషయమును గమనింప ప్రార్థితులు. సంపాదకుడు.

వాతావరణస్థితి

1916 సం॥ ఆగష్టు నెల 11-వ తేది.

Table with 7 columns: ప్రతీకములు, ఆగష్టు నెల 11 తేది, ఉదయము ఆంధ్రములో, ఉదయము ఆంధ్రములో, ఉదయము ఆంధ్రములో, ఉదయము ఆంధ్రములో, ఉదయము ఆంధ్రములో. Rows include temperature, humidity, wind speed, etc.

శక్తివంతమున వాయుభారము కొద్దిగా తగ్గినది. రాజధానియందు కొంచె మెక్కురగన, తూర్పుతీరమున అభారము న తీరమునను మరకొంచె మెక్కురగన తగ్గినది. భృన్తరేపు వాయుభారస్థితివిట్టి చూడగా వర్షవాయువులు బర్మావైపు పీచుట్టున్నవి. ముంబాయి నందు వాయువు మెలగావీచుచున్నది. పూర్వమునందు కల్లాలమేమియులేదు. రాజధాని యందు వడమటి గాలి జోరుగావీచుచున్నది. మధ్యమ్యాష్టము మై నూరు నందును, దక్షిణం దల చూలందును తక్కువ గనక, కల్లాల కమున నెక్కువ గనక నున్నది ఉత్తరసర్కారులందు కగటి యుష్ణమున రాత్రి యుష్ణమును సాధారణముకంటె ఎక్కువగానున్నది. రాజధానియందెక్కడో అక్కడ మరయున్న మునుబట్టి వానావిధములు గానున్నవి. వాయువునందు లేచలేదు. ముంబాయి నందును దక్షిణమునందును మేఘములుపోయి ఆకాశము కొంతమట్టుకు శ్వవ్యముగానున్నది. ఉత్తరమున మేఘములు కొంతవరకు దట్టముగ నేయున్నవి. రాజధానియందు దట్టి శ్వవ్యముగా వర్షము కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆర్యవైశ్య మహాసభ.

చెన్నై ప్రెసిడెన్సీ వైశ్యముల లాకరీలు వ్రాయుచున్నాడు.

తొమ్మిదవ ఆర్యవైశ్య సభ నెలూరు పురమున నీ నెల 19, 20, 21 వ తేదీలలో జరిగెన బోధించును. సభ మంది యుద్దేశముతో నేర్పరచబడినది. కాని వారి యుద్దేశములు మాత్రము గొంపాగుట లేదు. ఇంచినవ కారణము లేకపోలేదు చెప్పవారు ఎవ్వరన, చేయువారు తక్కువ. సభలకు వచ్చువా లొకవిధమున కాదు. కొందఱు విశేషార్హులై వత్తురు. కొందఱు మేము మలములలో మిగుల గొప్పవారము' అని యితరులచే కనిపించుకొనుటకై వత్తురు. మరికొందరు "మనము వైద్యమున్నాము, మేమునాడ పోయినచెప్పక" మని వైద్యులు. కొందఱు మాత్రమే నిజముగ గుర్తింపబడిన పాటుపదవలను నని వత్తురు. వీరు మాత్రమే నిజముగ కార్య నిర్వాహకులు. ప్రతిసభకును సభ జరుగఁబడు పురమునకు, ఆ పురముయొక్క చుట్టుపట్టు నుండు యూర్జీ యందుకు మూడు, నాలుగు వేల రూప్యములు వసూలు గావలెను. పైవి దీనిని స్వల్ప సొమ్ములుటకు వీలులేదు. ఇట్లు కయో ధనకల్యాణమునున్నది. ఇంత సొమ్ముతో నెంత మందికి సామాన్యము చేయవచ్చును?

ఇట్లున్నతికి ఈ భాగ్యధారము విద్యాధిక్యత. కాన వాఱరకు విద్య నొనగఁగలయును అందఱును విద్యయోగ్యుల నుండును. వీరు వారెందఱో తెలివినవరులందురు. వారికి నున్నవివిద్యకు వలయు నవసరములేదు. అందువలన మనవలయులలో వీరువిద్యాధులకు ధన సహాయ మొనరించి, వారిని ప్రోత్సహింపవలెను. ఇట్టివిధమున ప్రతిసభలోను తీర్మానములుంటి. తీర్మానములనువలె నేరలయు ధనము గూర్చునలయును కొందరు పోషింపబడుదురు. కొందఱు వాఱరముననే ఆవిధధనమును విద్యాధులకు చేసెనది. కార్యనిర్వాహకులు కొందఱు, ధనము నెట్లు వెచ్చిపెట్టుదురా యని గొప్పమామోదన చేసెనది. తలపెట్టి విచారణ తీర్మానించుకొనెనది. పిమ్మట వాఱరము చేసిన మహాపుణ్యము కడ కేగి వైశ్యములను, వారియొక్క ఆశీర్వాదములను ఆదాగ వచ్చువారిని ఆ యుపవైద్యులు. ఇంతలో నుండువానికి విసిగి యుండుట మానెనది. ఇట్లు విద్యాధులను గుఱతేరుచున్నది. అచ్చటచ్చటకొన్ని ధర్మనిధులున్నవి. ఆధర్మనిధులలోకొంత విద్యాధులనునునుంధర్మకర్తలు తీర్మానించుకొనియున్నారు. ఆధర్మకర్తలు తాము వీరువైశ్యవిద్యాధులనువలయునవసరముల జేయవలసి ప్రకటించుచు ప్రకటనలు చూచికొందఱు విద్యాధులలో నున్నవివిద్యులందువలె ధర్మకర్తలకు వారి నింధారముల నెరుకవలసి, వసాయముల చేసెనది. పుష్కలములకు ధర్మకర్తలు ఆవిద్యాధుల నుండు ప్రయోజనములను పుష్కలములకు ఆశీర్వాదములు తిప్పి తిప్పి పంపుదురు. ఇంత కడవైద్య చిర రకు సహాయమేమైనా చేయు నవసరమున, ఆశీర్వాదములందరి నుండులేదు. కాబట్టి యిట్టి ప్రకటనలను నవయోగ మేమి?

వివాహసమయములందు దమియుగధనము కష్టము పడునందునను బోగమునానలను పిలువరాదనియు తీర్మానించుచున్నారే కాని ఆచరించినా చేయకునా కనుచున్నారే.

ఇదివరకు ఎనిమిది సభలు జరిగినవి. వీరివలన గలగిర లాభము నా కేమియును ఎక్కువగఁగనించుటలేదు. ఎనిమిది సభలలోను నుమారు ఇదవది అయిదువేల రూప్యములు ఖర్చైనవి. ఆ రూపాయలతో నెందఱో విద్యాధులకు మొదలై యుండవచ్చును. భూతే శక్తివంతి భృహదీ అష్టమై గతజలనేత బంధములను పోయోజనం చేయి ఈ వర్షపురముందు ఇట్టికి సుమారు మూడువేల రూప్యములు జమయ్యునవి. తొమ్మిదవ సభలోను గొన్ని తీర్మానము లుండునాని తోడ నీ క్రింది సంకతులను సభలోని కలాభిమాను లాలో చించెదరు గాక యిది కోరుచున్నాను.

మన మలమువారు వర్తకులు. వారికి వర్తకము మాత్రాధారము. వర్తకము నీవిధమైనది కాదు. వర్తకమునలనే రాజ్యముభివృద్ధి చెందును. దానివలననే మనమలములకు ఐతి వచ్చును. వర్తకమునకు వలయునద్యమాత్రమేవర్తకుల కింతోశక్తికము కాబట్టి వర్తక సరిపద్య వైశ్యవారి కొనగలయును. ఈవిద్య మన దేశమున కొంతవరకున్నది అచాలదు. అది వచ్చినంతనే యేమిప్రయోజనములేదు. పరిశ్రమలకు గూర్చి ధాన్య నెయ్యి గలవలయును. ఏదేశమందు న్యాపారము బాగుగఁ జరుగుచున్నదో, ఏదేశమునందు కరికొరములు, భృత్తీయు వివిగ

నున్నదో యా యాదేశములకు మన యువకుల నుండునుంది దని నాకు తోచుచున్నది. మనకు దగ్గరలో నుండునది జపాను దేశము. ఆ దేశముట్లు గొప్పవ్యాపారము సమపురుషులతో మన కందఱకును విశేషమే. మన కృత్తికి వలయు విద్య యా దేశముందు వలయునంతయున్నది ఇది అందరకుఁ దెలియును. తెలిసి యేల యూరకున్నాము? పోవువారు లేరా? ఉన్నాము. అనేకులు ఉన్నాము. అయితే నాకు నిన్ను నాయులు, వీరువారు. వారికి ధనసహాయ మత్యంతశక్తికము. ఒకరిద్దఱు పోయినచాలదు. ఎక్కువమంది పోవలయును. ధనముగలవారు వారిపుత్రుల నంపుట చాలచుంది. వారువిద్య పూర్తిక వర్తక సిందిరిచ్చి స్వేచ్ఛగా గొప్ప స్థావరములను స్థాపించుటకు సహాయముగలవారు. జపానులోవు సభయందు ధనసహాయ వాగా నులు తక్కువే నా రియ్యదలఁచుకొనిన సామ్యుత్తురు గాక యిది కోరుచున్నాము. ఆధనముతో గొంతటివైనను వర్తక విద్యకై జపానుదేశమునకు పంపుదురు గాక. ధనివలందఱుకు, మలాభిమానులై యవిధధనమునగి యున్నావా పూరితులగు వైశ్యులకుల ప్రేమకు, మందనములకును పాఠకులగుదురు గాక.

మన విద్యాధులలో వీరకారణములు కలదు. దేవుని స్మరణ చేయుటకు వారికి విద్య విద్యకర్తలు. వైశ్య విద్యాధులు నా నా పురముల నుండి యున్నవివిద్యులై రాజధాని పురమును మదరాసున కనేయు. నచ్చుచున్నాడు. వారు నివసించుట కొకని చేతన మిచ్చుచున్నది. దాని ప్రస్తుతపుస్థితి దైవమెరుకకు. అందుకని విద్యాధులెటులవును. ఇందుక ఆలోచించి మానవత్వము భృంశ విద్యాధినివేశన మన నాకేగి వ్రాసెనుచున్నది. ఆనియయుయొక్క ధర్మకావలంత ప్రయోజనముతో దాని మేముకై చాటుపడుచున్నాము. దానిలోనిలోపములేక, 1 ధనము విద్యాధిధనమునకుఁదగినది కాదు. దాని స్థానముధనమునకుఁదగినది కాదు; 2 ఇతరవిద్యార్థి ధనములయందును ప్రయోజనము గాని, వారిలో నుండు విద్యార్థులకు వలయు పదుపాడుములు గాని, ధనమున కొంతవైద్యులను పోషింపవలెను. ఈలోపములను జవాబు ధాతులు ధరలాభికావల కావున్నయెందులకు చానక ప్రతికార్యము అంతకష్టమని తోచియెడల, వారి విచారణకర్త సమయ వివచనములు చూచికరా. ఇట్టిస్థితిలోనే రెండు, మూడు వర్ష రములు గవలెనని. విద్యార్థుల నెయ్యి యుండుగలవెనది. విచారణ కర్తల వలన ఏమియును పోయో జనములేదని విద్యాధులకు తెల్లంబయినది. కల్యాణము లందఱు సహాయుని పోష్యముగా నొకధనము మదరాసున నేర్పరచిన వారికెంత విద్యాధులు మదనీయులు. ధార్మికులు సానుపడి, భిక్షుత్వముల పోత్సహించిన కార్యమును నెరవేర్చెదరు గాక. కొంతమ పుష్కలముల తీర్మానముల గూర్చి తలఁచుచున్నాము. వారి మహాపుణ్యము సాను మత్యంతశక్తికము.

నెల్లూరు సంస్కృత పాఠశాల.

నెల్లూరునందు ఇదవది సంవత్సరముల క్రితము ఆచార్యులు వేంకయ్యపంతులు గారిపేట నెల్లూరుపేట ఉంట్లై పాఠశాల నేటికిని యభివృద్ధిచును. జరుగుచున్నది. ఇక్కడ విద్య యుంది. తీరమియ్యి కక్కురలేదు. ఘనాంతము యజుర్వేదమును సోమశాస్త్రమును శుక్లశాస్త్రమును యుగ్వేదమును ఆంగ్లమును నేర్పబడు వేలవేల సాధార్యములు నిరుమిరులై యున్నాడు. వేదాధ్యయనము చేయు కొంతమందికి ద్రవ్యసాహాయ్యము చేయుదురు. సంస్కృతమునందుగ్రంథతయినవను రసతిగలరు. ఇందునకు క్రియకాల్పింగి ముందరవాజి తాతాచార్యుల వాని నిమిరులై యున్నాడు. ఇతర విద్యాధులకుల పాఠశాలల మాప్రాంతలను అందెక్కడ వలెను విద్య సాకర్యము లేనియున్నను విద్యార్థులకు భోజనంలే లేకుండు చాలుంది. వచ్చినచువు కొంటును పిలువక నిరుపయోగమును చున్నది. నెల్లూరు మండలము నందెందఱో రెండు ధనకులు ఉన్నను వారిలోరముల తీర్చకపోవుట భాగ్యముగలేదు. ప్రభుత్వమువారు పాఠశాలకు తరఫుచేసి గాగ్రింటు నివ్వెదరు. పాఠశాల లభికారులు మాసాంతమున పరీక్షలు చేసి, యందు తీర్పులకు రెండు మూడు రూపాయల వేతనముల నిచ్చెదరు. పాఠశాల పుష్కలమి స్వామి మతమునందున్నది. వారు 6 శేల రూప్యములకు పాఠశాల కప్పించుచున్నాడు ప్రతిపాష్టవికంయేపాధ్యాయులునువిద్యార్థులును ధనములేకుండుచుందురు. అందు స్వాములవారు విద్యాధివృద్ధి గురించియు విశేషంశలలకు గురించియు యుగ్వేదమునుచూచుదు. ఎన్ని సాకర్యములున్నను విద్యాధులకు వదలి పూజ్యముకలవల యిది చేడకకక్కున్నది. కావున సంస్కృత విద్యాధియుల లాకారము తీర్చిపొరె తులు. విద్యాధులు.

అదియే నిజమైనదో ఈ భోజనాని వారతనకునకు
నేనంత్యప్రమాణం చేసెను. నిలిచి స్వీతువర్తకు వారతన
మొటికినికాకు. పోలిను. భారెస్తు కాబును విహారములు
24 ఏబాధనముకాము రాజవోహునునా? మియగ్గి
కోసికానుటకువీలులేదు. పులిచాపుటకువీలులేదు. అనితి
కుగాక చెప్పబట్టి అప్పటిని నిలిచి స్వీతునా అనుమతి
అవసరమై యున్నదకు భారయే తెలిసి యగు మనస్సు.

IX

కర్మసాక్షి కనిపట్టి నిందుక కనుగొందఁడు. ఒక
నాగరి, ఒక పూజు, రెండు కలహములు మాత్రమే వారి వ్యవసాయ
పుణ్య కనిపట్టు. శరభుడు బల్లకమాత్ర మధ్వదశ్వదేశకు
ఇతగు పాదుగు వారందఱకుండి బయట తిమ్మకొనమొడును.
వానికి బండి దున్ను దని ప్రైచెప్పియుంటివి. దాని మూలమున
వచ్చిన అద్దెల నవనాసికి కొంచెము దిక్రాంతి గలుగుచుండును.
నందత్తునమునకు మూడు మాడములు మూడవ రామస్థితన
బండి దోరు చోలగలదు కిట్లు వారు కనువుల కాముచు వాని
కొండగడ్డి తెచ్చుచు వివరముగా కొంత సమాఖ్య చేయుచుం
డును. అప్పుడాది లన కోజునకు 5 లేక 6 కాసుల రాబడి
యును, బండిలన కోజునకు 10 అణాల అద్దెమునచ్చును.
అమాడు మాసములలో వైన మాసమునకు 10 దినములు మా
త్రమే బండియదైర చోలబడును. ఆ అద్దెలలో కోజునకు
2 అణాలు చొప్పున లిండికి నందత్తునమునకు రూ 6 ల చొ
ప్పున బండికన్తునకును అతడు ఖర్చు పెట్టెడని యున్నది.

కుటుంబమంతటికిని కృషికి అడ్డప వోడిపిండియను, అడ్డలోకము బియ్యమును వాడుదును, అడ్డ 4/5 నీకనకు కమానను. రాత్రిపొడికి రెండ్రబియ్యము వెచ్చించును. ఇంకా కొంతభాగము తరవాణిలో చురుకాటికుంచబడును. ఈతరవాడి అన్నము చురుకాడు పిల్లలకువయోగించబడును. వానిభార్యలు ఎప్పుడువోడి అంబలిమాత్రమే తిందురు. వరిఅన్నము వాటి కండుగవలె నుండును. అడ్డప బియ్యము ఖరీదు రూ 0-1-6 లు. అడ్డపవోడిపిండి ఖరీదు వరికంటె)ండు వైసలమాత్రమే నుండును. వానికి కలిపిదనమును నిడుకపోర నుండదు. నిక భోజనము చేయుటకు కృషికి అడ్డపవోడి పిండియు అడ్డపబియ్యమును కావలసినవ్వును. రాత్రికి 2½ అడ్డపబియ్యమును అడ్డపవోడిపిండియను కావలసినవ్వును కీ తాకాలనునందును వన్నాకాలనునందును వారి మామగతా కము వోడ్లకమాత్రమే వాడుచుండురు. విలయన ఆకాల మాలో కాయగూరలు విస్తారముగానుండును. కాయగూరలు వాడుట వారి కోకమబ్బరముగానుండును. అప్పుడైన రెండు శవగిరిజలో లేక రెండు వంకపిండెలో మూత్రము వాటికి కలిపవలెను. ఎంతాకాలములో బండికట్టెలవన కొంతరాబడి వచ్చుచుండును. గనక అప్పుడుమూత్రము తరచుగా

[illegible]

చాడలు వాడవుచుండును. కనువు, మిరడకాయలు, చింతకు ఇది ప్రతిదినమును కావలసిన కస్తువులే అయినప్పటికిని ఒక్కయూరక కొనుటకు సామ్య చాలనందుక వ్రతదినము దమ్మిడి, దమ్మిడి చొప్పున కొనకొనుచుండును. పాడను! బట్టలకు వారికి మిగుల ఇబ్బందిగానందును. వారికి సంతర్పరమాంకు మూడు జతలబట్టలు కావలసియుండునుగాని రెండుజతలతోనే యెట్లతో కాలము వెళ్లుచుచుండును. జతభేదము రూ 1-4-0 లు. వానిభార్యలకు ఒక్కొక్కటి రూ 1-8-0 ల చొప్పున ఆకబట్టలు కావలసియుండును. కాని వారికి రెండేచొప్పున మాత్రమే యియ్యబడుచుండెను. మూడేళ్లు వాడుకొనిపిదప వాడకంబళ్లు ఆవిన్న కుట్టువాని కియ్యబడుచుండెను. చిరిగి చిరిగి చిరికిపోయిన గడ్డలు ఆపిల్లల కుట్టుబట్టలుగా నీయబడును. జనరి కాలై నెలలలో కొత్తబట్టలవతినికొనుచుండును. పిల్లలకు నెల్లీదేదు. వాని అప్పులు మొత్తముమీద రూ 70 లుండును ఎద్దుల కొనుటకును పోషణకును ఈ కుప్ప చేయబడెను. ఆ కుప్ప వైకమునకు నెలకు రూ 10-0-0 వాలుకు వైదలు చొప్పున కడ్డీ యియ్యవలసి యున్నది. పాపయ్యకుగాని భార్యలకుగాని ఒంటిమీద నగవాడెను లేవియులేదు. ఆ చిన్న పిల్లచేతిని మాత్రము మూడు రూపాయల విలువగల పెండియగులు నున్నవి. వారు కనవించు ఇంటిలో రెండు గదిలు మాత్రమే యున్నవి. కనువులకొర నుండిగల నొకసాల గదియు, ప్రితి సంతర్పరమాంకు ఇల్లు నేయించుకొనికలసి యుండును. అందుకు చొప్పు రూ 8 లును, కూలి 1 రూ యును, వెతుగు రూ యును త్రాడు 5 అణానును ఖచ్చితము.

ఒక సంవత్సరము ఇట్లు నీయకపోయిన చెందక
సంవత్సరము ఖర్చుధికమగును. ఇంటిలో దీపమునకు వారమున
ఒక అణాచొప్పు ఖర్చు అగును. దినచర్యకు కృతినయినను
కొనుక్కొనవలసిన వస్తువులు అతవుగా తెచ్చుకొనుటకలస
వస్తువులు కొలదిగను ఖరీది ఎక్కువగను జేయును. ఈ యుక్తు
కృమికృమయన తీర్చివేయబడును. వానికి రూ 5 ల వినియోగ
ఇతఁడే బిందెయను రూ 5 వినియోగల కంచుపాత్రమును
మాత్రమున్నది ఇది వాని విత్యాద్వికలులు.

శ్రవణసాయినములలో వానిభార్య లిద్దరును కూలలు
నంపాదించు చుండురు. విశ్వానుకు దంచుటలక నూడ
కూలల పంపాదించెదరు. మొదటితరగతి
వనికి రోజునకు 1 అణా కూలియును రెండవతరగతి వనికి 1½
అడ్డల నూకల కూలియును వారికివచ్చును. ఈయధిక రా
బడివలనకూడ పాపయ్య కట్టెలకు కొనుక్కునబాలను. అందు
కొఱకు (శ్రీ) తోబుల్గలోనికిని చాలములలోనికివాయి కట్టె,
కంఠ, అని అలముకూడ బెట్టుచుండును. దొడ్డిలోకి పేదపేరు
కలను గర్తయగుచు వాడబడును. కట్టెవాని చతువును గూర్చి
ప్రశ్నించుచున్నపుడు, “వచ్చులేక నా పిల్లవానిని బడికివదలబా
లమన్నాను. దీరకులేక ఉదిరకుగా చతువుచెప్పినట్లైత తప్పక
నాకట్టెవాని బడికిపంపుము.” అని పాపయ్య బడులు కలికెక

అనేకమంది రయితలు సేవ్యవృత్తి వివేచనాది భాగ్య-
వ్యూహ బాహ్యులకు లేనిపోయిరి. రూపాయకు రూ 0-1-6 వ
వద్ద చొప్పున ఆరువెలలకు సామ్య వాడుకని వా రటుల
జిజ్ఞాసితము పోవుచును. ఆరుమాసములలో ఆసలు వృద్ధులు
చెల్లింజనపుడు ఒకరూపాయకు రి అణాలు చొప్పున కట్టికనూ
లు చేయబడును. వ్యవసాయపు కుటుంబం రక్తస్పృగులకువలెనే
ఈ కేకాంతర ప్రయాణములు సంభవించుచున్నది. కంబోరి
వానికి (సేతునకు) ఒకతూటలిడియు సువత్సరమునకు రి పుట్టి
జిత్తము నీయబడును. గునెనుధాన్యము ఖరీదు క్రస్తుతము
రూ 90 లు. 80 పుట్టక గలిగె. సాధాణపు పనికి
ఒకవానికి తోజును రి, కిక్కి లేక కి అణాలు కూర్చియున్న
బడును. బర్మాకును, ప్రోట్సుదివులకును బోవువాకు విస్తార
ముగా ధనము సంపాదించుకొని కత్తురుగాని నవ్వకేముందు
వచ్చిన కొలదికాలములో నీ జ్జిలసామ్యంతయు వ్యయముచును.
అందుచేత వచ్చిన కొలది కాలములో నీ ముగియుణ
నన్ను చాములు జరగుచుండును.

7 వేదీ సామ్యుత్తరము 6 గంటలకు పాఠము సీతారా
మచారంగారి ఆధిపత్యముక్తిందలెనాచాయందు కమ్మచివ్వాళ్ళ
సభ నూతనది. ఆ గ్రామవాధితతి వ్రీధమమున సంఘాద్వేష్య
ములను దానిలాభములను సంఘాధిపత్యములను దెలిసి. తద
సంఘములకును సంఘాధిపత్యములను. సంఘాధిపత్యములను మది
లెప్పించుచును. ప్రస్తుతాంధాగారమును నూతన స్వరూప
రూపములను మదిలెత్తుము. తదనంతరము.

రయిల్వే వేగనుల కరవు

రాజకుహారద్రవరమునుండి అద్దేపల్లి లిక్కుణస్వామి గారి
రిట్లు మాపేర వ్రాయుచున్నాడు:—

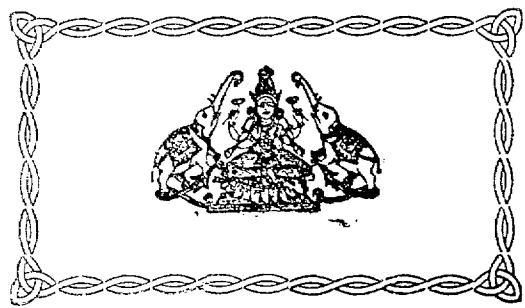
[illegible]

తెల్లము 1 కొట్ట, కొప్పకొనులు 33 బొయ్యమేజున్న
వారి కొట్ట, కొప్పకొనులు 23, చర్మములు 14 చెత్త
కొట్టు నూడు అటును చిల్లకనూనులు 16 ధాన్యములకు
30 వేగములు. అవగా జాలై మాసమున మొత్తము 115 వేగ
ములు భర్తీ కాబడినవి. ట్రాక్సిమ మాసము జాలై మాసమున
276 వేగములు భర్తీ కాబడినటుల ప్రకటించి వారు. వారెక్కులు
తొందరగా వ్యాపి యియ్యబడినందున యెక్కుడియినా 1-2
వేగములు భేదముయందునే మొగాని కొంచె మెప్పు తగ్గుగ
గలియెనే యని చెప్పి కమ్మక.

జిల్లావారిని ఫార్వెన్తల, గాడ్గుల ప్రైవేటును
పాఠశాల బహుమానపు వానోత్సవము పోలీసు మైదానమున
ను జూలై 31 వ తేదీని జరిగినది. జిల్లా జడ్జి, పోలీసు మాఫీసు
ప్రె. డేంటు, ఫార్వెన్తల మున్నగు సువ్యోగము ఉభయలంక
రందిరి. సాక్షులము 4½ మొదలు 5½ గంటలవరకు
ఆడు జరిగింది. సభ్యుల ఫలాహారము లైసెన్సుక, కాటక
పుద్యము జరిగినది. జిల్లా జడ్జి రావు బహద్దర ప్రవృత్త్యా
మిరాపు పంతులుగారి యధ్యక్షతకింద నభిమానినది. పృథా
నోపాధ్యాయము వి. ఎ.కె. శేషగిరావు వి. వి. గారు పాఠ
శాల మాఖోద్యోగములను విద్యావిధానము
ను ప్రోత్సహించు పోవుననదివి. విద్యాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించు
ప్రణామమునున్నగు చిహ్నములకు సభ్యులకు ప్రదర్శించి.
ఆకాదు కర్మము నవ్వించుటచే కాటక ముంబాటి
సాక్షులము ప్రదర్శించునది. — ఒక విలేఖనును

విషయానుక్రమణిక.

జాబితా	2
గ్రామపాలకుల్యము	3
తెలంగాణ కేసు	4
ఆర్థిక శాస్త్రము	5
ప్రభుత్వము	6
త్రాగుబోతులను ఆభివృద్ధికి కారణము	7
శిశుజన శిశుపోషణము	8
విశ్రాంతి	9-10
విదేశీ భిక్షాత్రి	11-12

ఆంధ్రవత్రిక

1916 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 11-వ తేది

శుక్రవారము.

త్రాగుబోతులను

ఆభివృద్ధికి కారణము.

మన దేశమున త్రాగుబోతులను తగ్గునట్టి చిహ్నము లేవియును కానవచ్చుచుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి దృష్టిలో విధముల నీ దురభ్యాసమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు చేయుచు వచ్చి రని లోకప్రసిద్ధి గలదు. మత్తుపదార్థములపై పన్ను క్రమక్రమముగా హెచ్చించుచున్నారు. త్రాగు డమ్ము దుకాణముల సంఖ్య తగ్గించుచున్నారు. అమ్మనట్టి కాలమితి తగ్గించుచున్నారు. దుకాణములు పెట్టదగిన స్థానములను త్రాగుడు నకు ప్రోత్సాహ మివ్వజాలని యట్టివిగా నుండవలె ననియు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ పద్ధతులన్నియును త్రాగుడును తగ్గించుటకు అచ్యుతములైన పద్ధతులవలెనే స్థూలదృష్టికి కనుపించుచున్నవి. కాని దేశీయమిది యెంతో యువయోగ కరములు కావు. ప్రభుత్వమువారెంత మంచియు దైత్యమును పెట్టుకొనినను వారి యధికారము మాత్రము మొదటినుండియు గూడ మత్తుపదార్థముల వలన ప్రభుత్వమునకు సమకూరు ద్రవ్యమును పోనాదనవిధమునే వెదకుచువచ్చియున్నారు పన్నులు హెచ్చించుటలో అధికారులు త్రాగుడున కభ్యాస పడినవాడు కొనలేనియంత యెక్కువగా నొకే పర్యాయము హెచ్చించలేదు. స్వల్ప స్వల్పముగా హెచ్చించుచు వచ్చుటచేత స్వల్ప స్వల్పముగా వెక్కువ యిచ్చి త్రాగుటకు త్రాగుబోతును అలవాటుపడిపోయినాడు. కాబట్టి ఆ పద్ధతివలన క్రమక్రమముగా ప్రభుత్వమువారికి మత్తుపదార్థముల వలన వచ్చు నాదాయము హెచ్చిపోయినదే గాని త్రాగుబోతులను మాత్రము తగ్గుట కానరా లేదు. త్రాగు డమ్ము దుకాణముల తగ్గించుచు ఉండటము నిజమే. కాని

దానివలనను ఎక్కువఫలము సమకూరు నని మే మనుకొనజాలుము. నాలుగుదుకాణములున్న విస్తీర్ణమున మద్యము దుకాణములు పెట్టినమాత్రమున ఫలమేమియు కలుగబోదు. త్రాగుబోతు ఇంకొక యడుగు నడుచుటకు నేమారి త్రాగుడును మాను ననుట కిల్ల. నాలుగుదుకాణములున్న చోట నొకచో దుకాణం బగునని యొకవేళ ఈ లాభము కలుగనేమో తెలియరాదు. ప్రస్తుతము నాలుగు దుకాణములున్నచోట మూడుదుకాణములు చేయుటయు కానరాదు. ఉదాహరణార్థము, ఈనగరమున కడచిన సంవత్సరముండి ఈసంవత్సరము తీసివేయబడిన కల్లుదుకాణములు ఆరు. డెబ్బది ఆరు దుకాణములుండగా ఆరుదుకాణములున్న నేరు పోయిననేమి త్రాగుబోతును నిరోధించుట కిది యెట్లు తోడగునో తెలియకున్నది. కాలమితి తగ్గించుటచేత కొంతవరకు మేలు కలుగగలదనుటకు సందేహము లేదు. ఏల యందురా, త్రాగుబోతలను సామాన్యముగా సంపాదించక త్రాగుటకు వీలుండదు. వాని శ్రమ కాలంబును దుకాణముల యమృత కాలంబును రమారమి యొక్కటియే యగునని అతనికి అనుకూలములు ప్రాప్యము లగును. త్రాగుడును ప్రాప్యంబగును. కాని ఈ కాలమితి తగ్గించుటలో అధికారు లెక్కువ సాహసముతో ప్రవర్తించుచున్నారని చెప్పటకు రాదు. గంటలకొని కూర్చొని రాత్రి 12 గంటలవరకు త్రాగుకుండ కాపాడుచున్నారనుట యొప్పుకొనవలసినదే కాని త్రాగుబోతునకు స్వల్పమైన అనాదకూలము కలుగు మాత్రమైనను ఈ మితిని సంకుచితము చేసినట్లుగాని చేయుచున్నట్లుగాని నిదర్శనములు లేవు. ఈనగరపు నిదర్శనము దీక్షితు నెడల అధికారులు త్రాగుబోతులకు అనుకూలములను ప్రత్యేకముగా అమ్మి యిచ్చుచున్నట్లే తీర్మానము చేయవలసి వచ్చుచున్నది. ఈనగరములో సామాన్యముగా ఎల్ల కల్లు దుకాణములును ప్రొద్దున తొమ్మిది గంటలకు తెరుచవలసినదని ఏర్పాటు. మూడు దుకాణములు మాత్రము ప్రొద్దున ఏడు గంటలకే ప్రారంభము కావలసినదని యుత్తరువు చేసినారట! ఆమూడును ఎచ్చట కల వందురా? ఒక్కటి ఓటేరిలో కలదు, మరి రెండు చూడలో నున్నది. ఈ ప్రాంతములలో చిల్లర కూలి పనివారలు నివసించుట మొదలు. వారి యువయోగార్థము ఈ దుకాణములకు మాత్రము ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు లొనర్పబడినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇది త్రాగుడును నిరోధించు నుపాయమో విజృంభింపజేయు నుపాయమో అధికారులే నిర్ణయింప వలసి యుండును. ఇక మత్తుపదార్థముల దుకాణముల స్థానమును త్రాగుడున కనుకూలము కానిదిగా నొనర్చు విషయ మాలోచింతము. ఇచ్చటను అధికారులు ఏకేషమగు నాదార్యముగా గాని వివేకముగా గాని చూపుచున్నారనియనుకొనజాలము. ఏ ఉత్తమాధికారికి అల్లరి వివరాకుండునట్లుగనో ఏ పెద్ద మనుష్యుల కండ్లకు కనరానియట్లుగనో ఏ య్రోపి యగునకు నిద్రాభంగము కానియట్లుగనో ఈవిషయము ఉపయోగించబడుచున్నది గాని నిజముగా జనసమ్మర్థముకలచోట నీదుకాణములు లేకుండ చేయుటకునై ఉపయోగించబడుచుండ లేదు. తిరునాళ్లు జాతరలు జరుగు చోటులలో దుకాణము పెట్టుటకు లైసెన్సు లేదు.

చుండ నీ యుపాయము సరియైన యువయోగమునకు పెట్టబడుచున్నదని యనగలవా డెవ్వండు నోడు? నుంగము బాకములో 180 సంబరు దుకాణము స్టరింగు రోడ్డులో నుండవచ్చునట గాని ఏ యూరోపియను బంగాళాకు గాని నూరు గజముల దూరమునకు లోబడి యుండకూడదట! ఇందులో యూరోపియను బంగాళా యను విభేద మేల చేయబడినదో విచారణీయము. ప్రాంతపుల బంగాళా యైన కల్లు దుకాణపు గోల పడవచ్చుననియో? ఈ విభేద మెట్లున్నను తొపు నిర్ణయించుటలో దుకాణము త్రాగుబోతుల నాకర్షింపని స్థితిలో నుండవలయునను నుద్దేశము గాక నాగరక ప్రజకు దుకాణపు గోల యుండరాదను నుద్దేశము పాటించబడుచున్నట్టి నిదర్శనము స్పష్టముగా సూచించుచున్నది. ఈ విభేదము ప్రబలుటచేత నీ యుపాయము త్రాగుబోతులను హెచ్చించుటకు తోడగుచున్నదేమో యను ననుమానమును మాకు కలుగుచున్నది కారణమేమందురా? గౌరవ పరుల దృష్టిని బడినయెడల త్రాగుడు దుకాణమును ప్రవేశించజాలక వెడలిపోవగల త్రాగుబోతులకి యుపాయము సహకారియై యున్నది. ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టిన యన్ని మార్గములును ఈ రీతిగా నధికారులచే ఫల విరహితములుగనో వ్యతిరేక ఫల వంతములుగనో చేయబడుటచే త్రాగుడు విజృంభించుచునేపోవుచున్నది. ఈనగరమున 104 సంబరు దుకాణము కడచిన సంవత్సరము 204 లకు పాడబడినది ఈవీడు 8000 ల చిల్లరకు నెక్కిపోయినది. నాల్గింత యభివృద్ధి. మత్తుపదార్థముల మాహాత్మ్యము నెంతయని వర్ణింపవచ్చును. రాయపురములో నొక దుకాణమును జూట్టపునులో రెండు దుకాణములును నెలకు రూ 1000 ల పంతుక ఇబారా పాడబడినవట! నమ్ముకే కష్టముగా నున్నదే. ఇంకను ప్రభుత్వమువారు త్రాగుడు నణచుటకు ప్రాతపద్ధతులనే అవలంబించుచు మిన్నకుంచురా? ఇంకను అనధికారసంఘముల ప్రాజ్యమును నీ విషయమున నిర్బించుటకు వెరుదీయించురా? ఇంకను ఈ త్రాగుడుసమస్యను ఆమూలగ్రముగ విమర్శింపక చేతులు జోడించుకొని యుండగలరా? నిషేధక సంఘములవారు సంఘసంస్కర్తలు పెట్టుకొను మొర లొకను నెన్నాళ్లు ఆరణ్యబోధనములుగ నుండవలయునో తెలియకున్నదే!

శిశుజన శిశుపోషణములు.

ఈ దేశమున శిశుజన శిశుపోషణములకు సంబంధించిన సమస్యలకంటె వైద్య సమస్యలలో బలవత్తర సమస్యలు లేవు. అజ్ఞాన తిమిరమున బడి యల్లాడు మంత్రసానులు కలిగించు సంతతి ఘోర ఫలములను మరి ఏ వ్యాధులను కలిగించుచుండలేదని తల్లల యభిప్రాయమై యున్నది. వైద్యవిషయము లన్నిటి యందును వలె మంత్రసానులను సిద్ధముచేయుటలోను ప్రభుత్వమువారి వైద్యశాఖ ఇంకను వ్యాప్తరంగు ప్రయత్నమును చేయలేదు. మంత్రసానివృత్తి శాస్త్రీయముగా నరిగినవారిని సిద్ధముచేయుట శాస్త్రీయముగా వైద్యపట్టము సందివారిని సిద్ధముచేయుట వలెనే బహుస్వల్ప సంఖ్యలకు వలెమితమై యున్నది. వైద్యాలయములు మంత్రసానివృత్తికి గడగు విద్యార్థులను తీసికొని నాని సుశీక్షితులగు జేయు నాచారము ఇప్పుడిప్పుడు ప్రచారము లొనికి వచ్చుచున్నది. ఇదివరలో పంజాబులోను బొంబయిలోను కొంత సాగుచుండినది. ఓటివల మద్రాసులోగూడ ప్రారంభమైనది. ఇంక

దనుక సగరములోని శివసేనన వైద్యశాలలోనికి గురకు మాత్రము శిక్షణ నిచ్చుటకు ఏర్పాటు లుండినవి. ప్రభుత్వము వారివలన నూర్గురు సిద్ధము చేయుటకు వసతు లేర్పరచవలసినదని తీర్మానించి నారు. అదిరకాలములోనే సంవత్సర సవత్సర మును నూర్గురు మంత్రసానులు శాస్త్రప్రతిభాను శిక్షితలు కాగలరు. వీరు సామాన్యముగా పుర పాలక సంఘములవారి యొక్కయు ఇంజనీర్లల యొక్కయు విద్యార్థిభృతీ వది వచ్చువాడుగా నుండురు. ఇందు నుశిక్షితమైనను ఈ మాన్యును ఈ రాజధాని క్రజలలో యున్నవలన బడవైచిన నీటి నీరువునలే లేనమైపోవుదురును సమీపము. శాబ్దక్రి ప్రభుత్వమువారు రాజధానిలోని ఇతర స్థానములలోను స్త్రీలకుని బిడ్డలకుని వైద్యాలయము లున్న చోట్లనుతయు మంత్రసానివృత్తికి విద్యార్థిను లను సిద్ధముచేయుటకేర్పాటులు జరుగవ సీయున్న వని అభిప్రాయపడినారు. అయిన నీ యుద్యమ మింకను విపులతరముగా వివిధ్య నందలేదు. దీని మూలకముగా సిద్ధము కాగల మంత్రసానులును ఎందరో యుండబోరు. శాబ్దక్రి ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతపు వీధి మంత్రసానుల తేయెనను శిక్షణ నిచ్చి వారి అజ్ఞానమును బాసి శిశువులను సంరక్షించుటకు దారి ఏర్పరచ వచ్చునా యను నాలోచనను కొంత విపులముగా తేసినారు. విశాఖ కట్టణములోను, కన్ననూరులోను, కుంభకోణము లోను ప్రయోగములు నడచినవి. విశాఖ కట్టణ ములో సామాన్య మంత్రసాను లేకగురు శిక్షణకు వచ్చినారు. అందులో నల్గురు చక్కగా ఉపన్యాసములకు హాజరైనారు. కన్ననూరులో పదునేగురు మంత్రసానులకు తేర్చుగా నలువురు మాత్రము శిక్షణకు సంగీకరించినారు. కుంభకోణ ములో వైద్యాధికారిగారు పురపాలకాధికారియు ఎంత ప్రయత్నించిన మంత్రసాను లంగీకరించి శిక్షణకు రాలేదట. కన్ననూరులో వైద్యాధికారులుగా నుండిన డాక్టరు సి. బి. రామారావు గారును విశాఖ కట్టణములో వైద్యాధికారిగా నుండిన మేజరు ఇల్లింగ్స్టన్ గారును మంత్రసానులు శిక్షణకు వచ్చుటకును పేద స్త్రీలు వైద్యాలయములకుకాన్పులకువచ్చుటకును తగిన ప్రోత్సాహ మిచ్చినం గాని యుపయోగ ముండదని నూదించినారు. వీరువురును శిక్షణా సంతరము మంత్రసానులకు బహుమానము లియ్యవలసినదని సలహాచేసినారు. డాక్టరు రామారావు గారు పేద స్త్రీలకు పదిదియములు ఓనమునకు రెండవాల వతున భత్తా ఇచ్చి కాన్పుకు వైద్యాలయములకు వచ్చునట్లు సలహాచేయుట గాక మంత్రసానులు శిక్షణకు తప్పక వచ్చునెడల నెలకైదు రూపాయల వోహన విరాళ మియ్యవలసినదని తెలియజేసినారు. ఈ ఉద్దేశవీ సలహా తప్ప తక్కిన సలహాలను నర్జను జనరలుగా రంగీకరించి నారు. ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించినారు. నర్జను జనరలుగారు మరియొక సలహాగూడ చేసినారు. మంత్రసానులకు శిక్షణయైన పదవ యోగ్యతాపత్ర మియ్యవలసిన దనియు రెండేండ్ల కొక పర్యాయము శిక్షణకు వారిని రప్పించుటకు దాని మూలమున మార్గ మేర్పరచవచ్చు వనియు తెలిపినారు. యోగ్యతాపత్ర మిచ్చుట మంచిదే కాని రెండేండ్ల కొకపర్యాయము బెడరించుట మాత్రము అసంతృప్తిని కలిగించునేమో యని భయ ముండవలసియున్నది. ఎలైన నేమి ప్రభుత్వమువారు ఈ సలహాలను బాటిలోపెట్టుటకునవసరముగు స్వల్ప వ్యయముల తాము భరింప సంగీకరించి నారు. పురపాలక సంఘములు జిల్లా బోర్డులు భరింపవలసిన దని నూదించినారు. ఈ రీతిగా

సామాన్య మంత్రసానులకు గూడ విశానము కల్పించు మార్గ మేర్పరచుండుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాము. సామాన్య మంత్రసానుల కిట్టి కర్పాటు లొనర్చుటగే గాక ఇండ్లకు పోయి స్త్రీలతో వారి ఆరోగ్యమును గురించియు బిడ్డల యారోగ్యభివృద్ధులను గురించియు ముచ్చటించి వచ్చుటకు తగినవాని నియమించుట సాధ్య మేల చేయరాదను విషయమునుగూడ మన ప్రభుత్వము వారు విన్నవించినారు మంత్రసాను సగరపాలక సంఘ మువారిచేతగాని సబ్బట ముగాని పిల్లల విజ్ఞానమును కొనిపోవు ఆరోగ్యపు దానిలను 1907లో నియమించిరట! అదాను! క్రజల వాకరింపలేకపోయి రట! ఇటీవల నేర్పడిన శిశువుల వాత్రీలు ఎక్కువ జనరంజనముగా నున్నారట! ఏల మరల ఆరోగ్య ధాత్రి కల ఏర్పాటును ఈనగర పాలకులు తలపెట్టరాదని ప్రభుత్వము వారకుగుచున్నారట. బొంబాయిలో అధికార స్త్రీలత్వములును వైద్యశాలలోని స్త్రీలతోగూడి ఆరోగ్య విచారణ సంఘములుగా పనిచేయుచున్నారట! అట్టి సంఘము నీ రాజధానిలో నియమించవచ్చునా ఆలోచించునదనియు మన ప్రభుత్వమువారు నర్జను జనరలుగారిని హెచ్చరించుచున్నారు. అధికారాధికార సహాయోగమున కీ విషయము మిక్కిలి తగియున్నది. మన ప్రభుత్వమువారు చక్కని తెరవుననే కని ప్రారంభించి యున్నారు. శాబ్దక్రి కార్య నిర్వహణ మిక్కిముందు విజృంభించి నాగి మన స్త్రీల కష్టములును మన శిశువుల కష్టములును కొంతకు కొంతయైన తగ్గిపోవును గాక యని నమ్ముచున్నాము.

రాష్ట్ర చిత్రవార్త.

నేటివార్తలలో రాష్ట్ర రొక హ్రస్వవార్త నిచ్చియున్నాడు. ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభలో ఆస్పిక్తు మహాశియుడు మన భూమికి సంబంధించి యొక వాగ్దానము చేసెరట! హైందవభూమి విషయములను గురించి చచ్చిప దలతులేని అట్టి చర్చకు ఆ సభలో తాము తగిన ఏర్పాటు లొనర్చు మని చెప్పిరట! ఈ వార్త కేమి యర్థము చేసికొనవలయునో మే మెరుంగము. చర్చ చేయదలచుకొనిన వారెవరు? ఇదివర కేమిచర్చ జరిగియున్నది? ఆస్పిక్తు గారాలోచించిన చచ్చి ఏ విషయమునకు సంబంధించినది? నేటిదినము హైందవభూమిని ఎన్నయో సమస్యలు కలత పెట్టుచున్నవి. సమస్యలలో నెల్ల సమస్య స్వపరిపాలనా సమస్య. ఉత్తమాధికారులు స్వపరిపాలనాదర్శము నొప్పుకొనినారు. సామాన్యాధికారులు దానిని తిరస్కరించుట గాక ఉత్తమాధికారుల వాక్యములకు గూడ ప్రత్యేకాధముల నియ్యజూచుచున్నారు. స్వపరిపాలనాదర్శము న్యాయవిరుద్ధము గాదని న్యాయధానములు తీర్మానముచేసి యున్నవి. పోలీసు వారును అధికార వర్గము వారును అధికారుల విమర్శించుటయే రాజదూషణ యని సామాన్య భక్తి పరాయణులనే యెన్నియేని కష్టముల పాలు నేను జూచుచున్నాను. అనీ బీసెంటుయ్యకు నయున నిరోధ మట్టెమున్నది. లోకమాన్య తిలకు విచారణయు దున్నాడు. స్వపరిపాలన సమస్యనుండి తిరిగితిమా దేశక్షేమ సంక్షోభ శాసన మొక్కండు దేశమును సంక్షోభమున బడవేయుచున్నది. మార్గకొలది హైందవులు కారణము లేకయే ప్రవాసమున నిడజుచున్నారు. ఏ రెల్లరురు ఎల్లో దేశమునకు కీమచేయుచునని సి.వి.డి. వారును అధికారులును తలంచుచున్నారు. వీరిలో కొందరు దుర్మార్గు లుండిన నుండతప్పును గాని

అనేకులు అనవరాదు లని దేశము. నమ్ముచున్నది. ఇక్కడ దేశమున మూడవ సంక్షోభ కారణము సామాన్యమున హైందవభూమికి నుండదని ఆంగ్ల స్థానమునకు సంబంధించినది. ప్యాసిను సమాజేనీ మున మమ్ము సలక్ష్యము చేసినారు కావున ఎప్పుటికిని మరకు ముత్తేదని హైందవులు చెందిన నిరాశ ఉదారులగు సర్ విల్లియము మేజరు గా. సర్ బాబ్బి బార్నెసు గారల పుష్ట వాక్కుల చేరూపుచూసినది. కాని మన శిశువరకు నిజమగు ప్రాతినిధ్య నిర్వహణ సమస్య ఎక్కువ తీవ్రముగానే ఆలోచింపబడుచున్నది. ఈ సమస్యలలో పాలు ఆలోచింపబడుచుండు సమస్య హైందవ సైనిక సేన. మే మిటీవల వ్రాసినట్లే బంగాలీ సైనిక స్వాతంత్ర్యముదే కొంత సంతృప్తి సాధమాసినది. కాని అది యొకను విస్తారతరము కావలయు ననియు ఆ స్వాతంత్ర్యము మన భూమిలో మన కండ్ల యెరుటనే ఆంగ్ల హైందవుల కంటె మనలను చిన్న తేమటకు వినియోగించబడరాదనియు ప్రజలు ప్రబలాభిప్రాయములు కలవారై యున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వ (సరణ) శాసనమును గురించి మేము వ్రాయ సరసరమే లేకు. ఒకటి రెండు నిరోధక సూత్రములు మహావోధన మీద తీసివేసినను ఆ శాసనము నివాదాభ్యుదంబుగనే యున్నది. ఇటీవల యుద్ధమునకు సంబంధించిన సమస్యలు మరి రెండు చూపట్టినవి. ఒక్కటి మెరపాటేమియూయునమునకు సంబంధించినది శాదవదికొంత గాలము క్రోడబ క గావీ ప్రాంతములలో ప్రైకులకుసంభవించింపింపింపును సంబంధించినది. ఈ రెండు విషయములును విశేషచచ్చును పుకొల్పవలయునని హైందవులెవ్వరుచుకోరు వారుగారు. ప్రభుత్వమువారికి లేనిపోనికలలు పెట్టుట వాదమతముగాదు. తగిన యధికారులు విచారించి విషయనిర్ణయము చేసినయెడల వారు సంకోషించియుండురు. కాని ఈ రెండు విషయములను ఆంగ్ల రాజనీతిలో లనిపించుకొనునారు కొంతవరకు రచ్చకు కొనివచ్చినారు. మొదటి సంగతిలో విచారణకు కమిషనే ఏర్పడినది. రెండవ సంగతిలో ప్రముఖాధికారులు పదవుల నుడియే తొలగించబడినారు. హైందవులెక్కివ తీక్షణముగా నాలోచించినను ఆలోచించుకున్నను వీనిని గురించి వార్తలను చర్చలును ఆగిన వని యచకొనుటకు వీలులేదు. ఆస్పిక్తు మహాశయుడు హైందవ విషయముల విమర్శకు ఏర్పాటు లొనర్చు ననినప్పుడు ఈవార్తలన్నిటిని గురించిన చర్చలుతలపెట్టరా? ఇందులో నొక్కొంటి చర్చయే తలపెట్టెనా? కొన్నింటిచర్చ తలపెట్టెనా? ఏమియు చెప్పక రాష్ట్రము ఈతిగా పుట్టెంత మిచ్చుటను జూడ హైందవ భూమిని లేనిపోని యూహలను బెట్టు నభిప్రాయముతో రాష్ట్రము కిన్న బిడ్డలులుగా నాడుచున్నా దనుట విశదము వార్తావ్యాపారమున నాతినికి సర్వస్వామ్య మున్నదిగదా! ఆతనిని ఎవ్వ కేమి చేయగలరు? కావున నాతినికి చెల్లాట మైనది కాబోలు.

అనధికారుల నావరించుట.

వీహత స్థానిక శాసన నిర్మాణసభా సమ ఉమున సర్ ఎడ్వర్డు కేయలు గారు కొంత చక్కని విషయమును బయట పెట్టెను. అనధికారులు ఆవారు క్యములను దింపు పట్టిక ఉచ్చించు వచ్చును ఇతర సమయములలోను చేసిన సలహాలను పట్టికగా వ్రాయుండి వారిలో నేనియేని తమకు కార్యక్రమమున బెట్టుటకు సాధ్యములో ఆలోచించుట బాటి ఆచారముట! తమ ఆధికార సభ్యులు ఆర్థిక సంఘమున చేసిన పని ప్రశంసాపాత్రముట! వారుచేసిన సుహృద్భియులు తా మంగీకరించివారట. 22 శుభ రూపాయలకు సంబంధించిన సంగతులు వారి విచారణకు వచ్చియుండిన పట! ఇతర కరణాల పరిపాలకులకు నేమియుగాని ఆదర్శ వ్రాయులు గాగా? వారి యాచారములను మన స్థానిక ప్రభుత్వము కార్యక్రమమున నగలంబించ జూచుగా?

అడవి, అగడ్త 9 - ఇర్ల తూర్పు ఆగ్రికా
వాయవ్యభాగమునందు క్రమశుభ్రమున జేయవలయు,
క్రమశుభ్రము జేయవలయు పొరుగున వున్న రవియ, బెల్ల
యను వారి కష్టపడి పొరుగున వున్న రవియ బెల్ల
నీ వారి కష్టపడి పొరుగున వున్న రవియ బెల్ల

THE GREAT WAR.

Gorizia Occupied by Italians.

GREAT REJOICINGS IN ITALY.

Egyptian Operations: Thirsty Turks Drink Camels' Blood.

CONFISCATION OF GERMAN PROPERTY: GOVERNMENT'S STATEMENT.

[Reuter's Agency.]

British Front.

Progress Northwest of Pozieres.

LONDON, August 10.

General Haig this afternoon reports that the British have made further progress northwest of Pozieres. Here we have gained all our local objectives which we are consolidating. We raided a sap south of Arras. The enemy unsuccessfully attempted to raid our trenches northwest of Hulluch.

British Line Advanced by 200 Yards.

LONDON, August 10.

The British communiqué says:—Northwest of Pozieres the Australians advanced their lines 200 yards on a frontage of 600 yards. Otherwise the situation is unchanged. As a result of the co-operation between aeroplanes and artillery several enemy guns were destroyed, magazines exploded and a train set on fire by aeroplane bombs. Hostile aircraft were more active but were trying to avoid combats. Several were damaged by aeroplanes and rifle fire.

Air Raids.

Revised Casualties.

LONDON, August 10.

An official statement gives the revised casualties in the air raid as one man, two women and three children killed, and five men, six women and six children injured.

Naval Air Raid on Enemy Airship Sheds.

LONDON, August 10.

It is officially announced that naval aeroplanes dropped bombs from a height of two hundred feet on airship sheds at Evere, near Brussels, and returned safely. Eight bombs were observed to hit a shed from which heavy columns of smoke issued.

French Front.

The Fighting at Thiaumont.

Germans Again Enter Thiaumont.

LONDON, August 10.

PARIS.—This afternoon's communiqué says:—After the failure of numerous attacks the enemy regained a footing in the Thiaumont Work. We are on the immediate outskirts of the work, which we are energetically bombarding. We made progress at Fleury by means of grenades. An enemy attack on Vaux Wood was repulsed.

French Regain Lost Trench.

Continued French Progress.

LONDON, August 10.

PARIS.—Last night's communiqué said:—North of the Somme we entirely re-occupied the trench north of Hem Wood in which the enemy had gained a footing during the night. We made continued progress north of Hem Wood. Both artilleries were very active on the right of the Meuse, but there was no infantry action.

400 Bombs Dropped.

LONDON, August 10.

PARIS.—This afternoon's communiqué says:—We made progress in the region of Hem Wood. Except for the bombardment at Fleury and Chapitre quiet prevailed on the Meuse. Three German aeroplanes were brought down on the Somme. French air squadrons dropped 400 bombs on the railway stations, battery and bivouacs on the Somme, and before Verdun.

Eastern Front.

Its Military Importance.

PETROGRAD.—A message dwells on the military importance of Lysymlenka, which is regarded as the key to Stanislaw Janetz. The fact that this is the flood season on the Dniester apparently led the enemy not to expect a decisive move by General Letchitzky, whose operations in conjunction with General Sakharoff's advance from Brody gravely imperil Bothmer's command and it seems inevitable that he will have to retreat westward hastily.

Great Railway Junction Taken.

LONDON, August 10.

PETROGRAD.—It is officially announced that the Russians have carried the great railway junction of Chirpina just south of Stanislaw.

The enemy are retreating in disorder.

Italian Front.

12,000 Prisoners in Gorizia.

LONDON, August 10.

The Italian communiqué says:—Hitherto over 12,000 prisoners have been taken at Gorizia. Our cavalry inflicted heavy losses on the enemy and took hundreds of

prisoners. We have occupied Boschini on the Carso. The enemy counter-attacks elsewhere failed.

Successful Italian Offensive.

RESULT OF ELABORATE PREPARATIONS.

Austrians Surprised and Overwhelmed.

LONDON, August 10.

The Italian offensive, which was carefully prepared for weeks, captured at one stroke positions such as Sabotino, Podgyra, San Michele, and Oslavia, which had been contested for a year. The Austrians were completely surprised at the summit of Sabotino two thousand feet high, which dominates Gorizia. The southern slopes of the mountain had been honeycombed with caverns drilled in the rock by the Italians for months past, each containing a company of infantry. Moreover a tunnel eight hundred and fifty feet long had been secretly bored to within ninety feet of the Austrian trenches. Eight hundred men from the tunnel opened the attack, supported by men pouring out from the caverns. Patches of scrubby undergrowth had been previously set on fire to deprive Austrian snipers of cover. The Italians crept through the low-lying pall of black smoke and carried three lines of trenches in twenty minutes and the redoubt in an hour. Then they swept down the slopes to the Isonzo, collecting prisoners in droves.

Italian Entry Into Gorizia.

ROME.—It is officially announced that the Italians have entered Gorizia, and that ten thousand prisoners have hitherto been taken. The Austrians were completely routed at Gorizia, and abandoned large quantities of war material. Cavalry and Bersaglieri cyclists pursued the enemy beyond the Isonzo.

Renewed Rejoicing in Italy.

ROME.—The capture of Gorizia caused renewed demonstrations of joy in Italy. The work of the Duke of Aosta's army is especially praised. It has crossed the Isonzo, preceded by swarms of cavalry inflicting heavy losses, and has already taken additional two thousand prisoners and much booty. The whole of the Austrian Isonzo line from the south of Tolmino to the sea has been captured by the Italians.

African Theatre.

The War in East Africa.

LONDON, August 10.

The Belgian General Tomteur reports that the north-west portion of German East Africa is entirely free from the enemy, who are retreating towards Tabora. The Belgians are following them closely.

Egyptian Front.

Advancing Turks Repulsed with Heavy Loss.

LONDON, August 10.

CAIRO.—The Turks advanced at Romani in massed formation at some points, calling on the English and Australians to surrender. They were met by devastating machine gun fire. It is stated that the Turks suffered so terribly from thirst that they killed camels and drank the blood.

Great Britain.

2640 Millions of Debt.

Britain's Financial Stability.

LONDON, August 10.

In the House of Commons to-day Mr. McKenna said that deducting 800 millions advanced to the Allies and the Dominions it was estimated that our total indebtedness by March 1917 would be 2640 millions which was less than one year's national income. We should be able to maintain our credit however long the war lasted.

Indian Questions in Parliament.

Railing of Troops in Hot Weather.

LONDON, August 10.

In the House of Commons, Mr. Chamberlain announced that it would be suggested to the Government of India to issue rules for safe-guarding the movement of troops by rail during the hot weather.

Illicit Traffic in Cocaine.

Mr. Chamberlain stated that illicit traffic in cocaine was causing the Government of India and himself grave anxiety. The drug could be smuggled in ways defeating the best conceived regulations.

Dardanelles Commission.

LONDON, August 10.

Justice Pickford has been added to the Dardanelles Commission.

TELEGRAMS.

Confiscation of German Property.
Statement in Parliament.

LONDON, August 10.

In the House of Lords, Lord Lansdowne announced that the Government were conferring with the highest commercial and banking authorities on the question of confiscation of German property in retaliation for outrages.

Shooting of Capt. Fryatt.

Sir Edward Grey's Protest.

LONDON, August 10.

Sir Edward Grey, through the United States Embassy in Berlin, has protested most strongly against the shooting of Captain Fryatt, which can only be described as judicial murder. He denounces the circumstances in connection with the trial as unparalleled.

Telegraphic Transfers on London.

SIMLA, August 10.

A Press communiqué says:—It has been decided by the Secretary of State for India that when the Government of India sell deferred telegraphic transfers on London payable sixteen days from the date of issue, the payees will be allowed to obtain from the Accountant General at the India Office bills payable at the Bank of England fifteen days after date without days of grace.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 10.

The following telegram, dated the 8th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Germans continue to counter-attack Pozieres. Several small counter-attacks east of the village were repulsed with loss to the enemy. Two determined attacks north and north-east of the village in the early morning of the 7th enabled the enemy to enter British trenches in one or two places, but was driven out, losing many men and leaving some prisoners. Two strong attacks were also made with exactly similar results. Another feeble attack in the afternoon was repulsed and more prisoners taken. Raids and artillery action took place in other parts of the British front.

The French dashingly seized the whole line of German trenches between Hem Wood and the Somme. The Germans before Verdun have not given up the struggle for Thiaumont work. They were preparing to launch a counter-attack after violent bombardment, but their assaulting troops were stopped by the French artillery fire and forced to retire to the trenches. German offensive against Vaux and Chapitre Woods failed in the same way. On the other hand the French made progress south of Thiaumont and in the village of Fleury.

The Italians, having checked the Austrian offensive in Trentino, have renewed operations on the Isonzo front, when after effective preparation by artillery and trench mortars, their infantry carried several lines of enemy entrenchments near Montecolme and captured 3,600 prisoners.

The Russians report more desperate fighting on the Sereth, south of Brody, where they have seized important positions and captured 2,000 men. The Russians repulsed counter-attacks on the Stokhed and dislodged the enemy from the trenches 23 miles north-east of Kovel. The enemy pushed back the Russian advanced cavalry four miles from the Hungarian frontier, south of Delatyn.

The Russians made fresh advance east of Erzincjan. The Turks in the region of Mush and Bitlis keep up desperate attacks.

The British reached Kili, Matinde, Dodana and Kikonbi on the central railway in German East Africa, and the enemy are being pursued in the direction of the coast. Further progress is being made from the south, and the naval forces occupied a minor port, Sadani, opposite Zangibar.

Bank of Bombay General Meeting.

Chairman's Speech.

BOMBAY, August 10.

At the general meeting of the Bank of Bombay to-day Mr. Meyer Nissim presided and reviewed the position of the Bank during the past half year and the condition of trade and finance in general. He said on credit, finance and currency system had been weighed in the balance and not found wanting. The earning power of the Bank had increased, though trade and commerce were dislocated by the war. The same dividend and bonus has been declared as in the past year. With regard to the cotton industry, he said that mills had done fairly well. Regarding external trade, the present position was satisfactory, in spite of restrictions imposed by the Government on certain exports. In this connection he drew attention to the abnormal unsettled balance of trade in favour of India, for which the probable explanation was a large transfer of capital from India for investment elsewhere. However, it would involve a most serious problem in the financial reconstruction after the war. Industrial potentialities of the country connoted plentiful supply of capital but foreign supplies of capital would be scarcer and dearer. With the revival of our import trade it might be possible terms as hitherto. It was clear that there was a considerable amount of loanable capital lying unutilized in private hands. The great problem of the future was to secure the service of the whole capital resources of India. In this work we were assured of the active co-operation of the Finance Member, who had laboured assiduously to increase facilities offered to small investors through the Post Office Savings Bank. The Bank was ready to co-operate with him also. He hoped there would develop in the future a determination to use the whole financial resources of India for the development of India as a pub-

TELEGRAMS.

the duty no less than a source of private gain, which would regard idle money as not only personal loss but bad citizenship. Our economic progress would be doubly assured if it was dominated by a spirit of patriotism and service.

The Tilak Security Case. Counsel's Addresses.

POONA, August 19.

The further hearing of Mr. Tilak's case was resumed today before Mr. G. W. Hatch, District Magistrate.

A Question as to Publication.

At the outset the Magistrate wished to draw the attention of the defence to the fact that by publishing Mr. Tilak's speeches which were the subject matter of the charge in Marathi in pamphlet form they would render themselves liable to the same penalty or prosecution as the original speaker. It was entirely wrong to publish them.

Mr. Karandikar pointed out that only a few copies of the speech were printed, and that they were for counsel's use in the case and not for broadcast distribution.

The Magistrate said that they could not publish the pamphlet without immunity.

Mr. Kelkar said the speeches formed part of the case, and they were put in as exhibits, and the "Bombay Chronicle" had already published the official English translations. The speeches were published with the idea of giving the people of other provinces an exact idea of the case. He was of opinion that there could be no objection to the printing of the speeches as part of the proceedings which might be reported. He asked whether it was wrong to do so, and again pointed out that the "Bombay Chronicle" had done so. His intention was to publish the Marathi speeches in his own paper as part of the proceedings.

The Magistrate said that the objection was to publish them in pamphlet form for distribution and not to publishing as part of the proceedings.

Crown Counsel's Address Continued.

Mr. Binning then continued his address and made running comments on unfinished portions of the second speech. Counsel referred to the paragraph beginning with "As it there was no Swaraj in India anywhere in India! When they were not here, we all were barbarians and ready to cut each other's throat. There was no system of administration under the Peshwas' regime; there was no system of administration under the Mahomedan rule; we were not able to carry on State administration; we were not able to construct roads. Nana Phadnavis was a fool; Akbar and Aurangzeb were fools, etc." and said the whole of this was sarcastic and highly seditious. Continuing, counsel said that that part of the speech in which Mr. Tilak said that they had not yet begun to make efforts as strenuously and as earnestly as they could have, was of a highly exhortative character. Then again the passage "There is the beginning of the Government. The bureaucracy is wise; therefore, you act in accordance with their principles. That would be a help. If you wish to remain slaves do so, etc." was also seditious and was bound to excite feelings of excitement against the Government. Mr. Tilak had said: "This was an attempt to make the British rule more pleasing. Some people would use their means of maintenance; that was not denied." The insinuation contained in the last sentence was that English officials in India would lose their bread. Proceeding, counsel said that Mr. Tilak had remarked that the Emperor ought to give powers into the hands of the people without making any distinction between Indian and British subjects, between white and black subjects. The suggestion here was that such distinction was made at present. Mr. Binning then dealt with the third speech, in the course of which Mr. Tilak had said: "Where there is power there is wisdom." Counsel observed that this was entirely a new axiom and a dangerous one. He then read certain other portions which he said were amusing, but at the same time disgusting and most offensive. Passing on, counsel referred to the paragraph about security having been taken from Mrs. Annie Besant, and in which Mr. Tilak observed: "The duty which you have to do is that this administration must be changed." Counsel submitted that this also was seditious. Then again Mr. Tilak had said: "I do not consider it manliness to merely maintain oneself and fill the belly to obey the commands of the King after accepting those posts which may be kept open within the limits laid down by him and maintain oneself according to his direction." The whole of this remark was directed against a distinguished Indian who had held an important office in the Government. Counsel wished to draw the particular attention of the Court to the word "High-handedness" which occurred in the following sentence: "This business which goes on in the present system should be put a stop to. The high-handedness should be ended and the authority should come into our hands." Mr. Binning also wished to draw attention to the word "Rogues" which occurred in the following: "When you make a demand in political matters, you are told you are effeminate, etc. In this manner this rogues is practised." Counsel then dealt at length with certain other passages, which he described as being most offensive and seditious. Having finished his comments, Mr. Binning summed up his case. He said that he had nothing to say about the merits of Home Rule. Personally, he thought it was a legitimate aspiration. It was perfectly consistent so long as it was not abusive and did not bring into contempt the present Government. If the Court would look at the speeches there was nothing like tangible Home Rule in them, no coherent plan of achieving Swaraj. The speeches summed up together came to mean that the British Government did not work for the people's good; that it would not listen to their grievances and would stop their mouths; that it was full of overwhelming greed, and its first intention was to look to its own interests; that it deliberately misled the Home Government as to the condition of the people of India, who, according to Mr. Tilak, were fit to govern themselves, by representing that they were not; that it was itself unfit to govern India; and lastly that it was carrying on the same policy as that of the Company whose policy was to squeeze the people and make as much as possible. In short, Mr. Tilak attributed to the Government greed, conceit, dishonesty and incompetency.

TELEGRAMS.

Defence Counsel's Address.

Mr. Jinnah then began his address. He began by saying that Mr. Binning had told the Court that the service to which His Honour belonged (I. C. S.) was being attacked in the speeches. Counsel hoped that the Magistrate would not pay any attention to that and said that his duty as a Judge in the matter was a delicate one. But still he hoped that the Magistrate would give him the fullest liberty which the traditions of the bar allowed them. Counsel wished to submit, first of all, that they had not got Mr. Tilak's speeches as speeches written by him. They were taken down by two shorthand reporters of the C. I. D., the latter taking the step evidently with the object of catching and prosecuting Mr. Tilak. These two shorthand reporters were quite unfair. Otherwise they would not have made the statement which they did. It was common knowledge that shorthand writers sometimes not only spoil speeches but even murdered them. It was admitted by the two shorthand reporters that they might have taken sentences wrongly. The Court had before it what they took down as speeches of Mr. Tilak. Coming to the translation of the speeches into English, Mr. Jinnah said that the person who made the translation had not been called as witness. Mr. Binning had told the Court that the prosecution did not call him, and instead called Thakur, the man who compared, because he thought the former might get confused at the hands of any Counsel who is clever in cross-examination. That was no justification. Then again, the Court had seen, in the course of examination, that certain words had been translated in such a way as to make the speech look offensive. These were circumstances under which they had got what were called the speeches of Mr. Tilak. The first question that now arose was whether if these speeches, taken as a whole, did fall under Section 104A of the Indian Penal Code. The law has laid down that the Court had to approach the statement not in the light pointed out by Counsel for prosecution, by looking at one sentence here and another there, but by looking at the whole thing. Lord Fitzgerald in 1868 had laid down the law, and that had been followed ever since. In the last Tilak trial in Bombay that was the procedure followed.

Continuing, Mr. Jinnah submitted that the speeches came under exception two. They were comments expressing disapproval of the measures of the Government with a view to bringing about a change by lawful means, without exciting any hatred or contempt or disaffection. With regard to the two previous convictions for sedition which Mr. Tilak had, Mr. Jinnah submitted that they should not carry much weight. The first conviction was in 1898 and the second eight years ago. Because Mr. Tilak had two convictions for sedition it need not necessarily follow that whatever he said was under disguise and was terribly seditious. Counsel asked the Magistrate not to take any notice of Mr. Binning's arguments regarding the conviction. Proceeding, he said that the purpose and the occasions of the speeches had been forgotten by Mr. Binning. Mr. Tilak and those who agree with him had decided to start a Home Rule League, and the League was established at Belgaum. Mr. Tilak had informed the Court in his own words that the lecture were intended to advocate Home Rule which had been attacked in some quarters official as well as Indian. The speeches were therefore really intended as an answer to the objections that had been raised by those who opposed the League, and to remove misunderstandings. Mr. Tilak wanted to demolish arguments which had been made against Home Rule. It had been argued by the prosecution that Mr. Tilak's advocacy of Home Rule was a mere guise and that he really wanted to bring the Government into contempt and to libel them. Counsel submitted that it was a gross misrepresentation to make that suggestion. Mr. Tilak's object in going to Belgaum and Ahmednagar was to establish the Home Rule League in those places, as he wanted people to join the movement, and money to carry on the propaganda. Then again, the Court must remember that Mr. Tilak was addressing an audience of 5,000 people not highly educated, and he had to explain to them the propaganda in the same way as he would do with children. He had to go into the most elementary principles of Government in order to make them understand his object. The speeches were not addressed to highly educated men like Mr. Binning so the latter could not appreciate them. Proceeding, Mr. Jinnah submitted that Mr. Tilak had clearly explained or defined that "Swarajya" was full authority for the management of our affairs and did not mean that the British Government should go away or anything of the kind. Mr. Tilak found it very hard to make his audience understand the word "Civil Service." So he used the expressed word, "Sirkar." His audience very well knew that by Government, Mr. Tilak did not mean Government established by law. His theme was then the Civil Service had got the monopoly, and that was not beneficial, and therefore, there must be a change. So the real attack was on the Civil Service and not on the Government established by law. Counsel asked what was Government established by law? It has been suggested by the prosecution that such attacks on the Civil Service, the C. I. D. and others were attacks on the Government established by law.

If that was the case counsel would say good-bye to all Government established by law in the country. The Counsel's proposition was that the Civil Service was not the Government established by law. Under Section 124-A Counsel asked whether it was sedition to attack the Police or forest service. When Mr. Tilak said you cannot cut grass or kill a tiger he meant that there was the civil service whose permission they had to get to do everything. Mr. Tilak had not in the least attributed dishonesty or immorality on the part of collectors, etc. He assured the Court that Mr. Tilak never intended to offend or insult any class of officials in India by his speeches. He was at the moment addressing 5,000 persons at a meeting full of enthusiasm and one could understand that at such times the speaker sometimes allowed himself to use words without careful consideration. Referring to the passage relating to aliens Mr. Jinnah pointed out that there was nothing wrong in applying that term to Englishmen in India for, similar term has been used for them by men like Mr. Asquith and Lord Cromer. Mr. Tilak did not say that bureaucracy should be removed from India in 24 hours. He only urged that the people of the country should have

TELEGRAMS.

substantial share in the management of their own affairs. In this, counsel said he would put forward two propositions. The first was that his criticism was a criticism of certain set of administrators and there section 124-A which apply to Government established by law, did not apply. It was criticism on the system and nothing more. Secondly Mr. Tilak wanted a change in that system by a measure of parliament. Therefore his criticism was covered by explanation 2 of Section 124-A. The whole of Mr. Tilak's line of argument throughout his speeches was that the present system was defective and that there should be a change made. As to the reference about slavery and bondage counsel submitted that there was no imputation against the Government, on the contrary Mr. Tilak had praised the Government and blamed the people for remaining 14th century men instead of becoming 20th century men. As to the allusion of beasts he said there was no imputation against the Government that it treated people like slaves. Mr. Jinnah in conclusion submitted that no case has been made out by the prosecution to bind over Mr. Tilak.

He finished speaking at 7 P. M.

The Magistrate intimated that he would give his decision on Saturday.

Bombay Share Market.

BOMBAY, August 10

The market in cotton mill shares underwent slight reaction and the rates eased off at the close. Central declined to Rs. 2480, Colaba Land and Mill shares kept steady at Rs. 1460, Crescent declined to Rs. 197½. Standards declined to Rs. 1530 and Swadeshis to Rs. 1910. Currimbhoy declined to Rs. 373¼ and Davids kept quiet at Rs. 515. Fazulbhoy declined to Rs. 707½ and Indore Malwas to Rs. 405. Indian bleaching declined to Rs. 205 and Madhows to Rs. 1600. Tata Mill was unchanged at Rs. 475. In Bank shares Bank of Bombay was in demand at Rs. 153½ and Bank of India at Rs. 73. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were in demand at Rs. 950. Tata Iron and Steel ordinary were firm at Rs. 206½ and deferred quiet at Rs. 935. Tram ways were in demand at Rs. 317½. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 75 and small pieces at Rs. 75¼ for buyers in big lots.

Burma

Burma Branch of the Burma London Society.

A Deputation to the L. G.

RANGOON, August 10

A deputation consisting of the members of Burma Branch of the Burma Society (London) was received by His Honour the Lieutenant-Governor at the Government House on Wednesday with Justice Twomey as president of the society and Mr. J. C. Covert, Director of Public Instruction, and Mr. C. M. Webb, Secretary to the Government, being present. After the history of the society had been given His Honour made a few suggestions. He pointed out to the deputation the desirability of working in close consultation with the Education Department to get into touch with every Burman desiring to proceed to England for study purposes. The following proposals were commended to the deputation by Sir Harcourt Butler. The proposal to have a provincial hand book or information incorporated in the general hand book for all India was not considered suitable for adoption in Burma. The number of students at present proceeding to England did not justify the acceptance of the proposal which implied maintenance of a permanent office and staff. His Honour promised to enquire whether the local Government could assist in supplying funds to meet the expense of the Secretary's tours to India and England. In regard to the suggestion of the deputation for the local Government to give facilities to enable fully qualified Burmans on returning from educational course in England to find employment, His Honour said, that it would mean practically the creation of a Government employment bureau. He would, however, bear the proposal in mind and the Local Government and the Education Department would always be willing to give the society any assistance which lay in their power.

LATEST TELEGRAMS.

A Veritable Beggar's Brigade.

LONDON, August 10

The correspondent of the "Times" at the Italian Headquarters states that the Austrians believed their blow in the Trentino had nipped in the bud any Italian plans for co-operating in the allied offensive. Thus the Austrians were taken completely by surprise, very few prisoners had more than hundred cartridges. All the prisoners whom the correspondent has seen were men over forty or stalwart youths. There were none of intermediate ages. They were in the worst possible condition with nothing resembling uniform, ill-equipped, ill-fed, a veritable beggar's brigade.

The "Secolas" correspondent at the front states that the victory was the result of long and patient preparations made without arousing the enemy's suspicions, including the making anew of all communications over a vast area wherein all existing roads had been built in accordance with Austrian plans for invasion. The Austrian artillery could sweep the roads and prevent the least movement of convoys. The new roads were laid through woods and the exposed parts were hidden under shelters of woven rushes or high artificial hedges.

The "Central News" Milan correspondent states that the attack on hill 85 was merely a diversion intended to delude the Austrians. It succeeded admirably as the enemy threw masses of reserves into the Monfalcone sector. (Pioneer Cable.)

CROSSING THE SERETH.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent dwells on the importance of General Sakhrhoff's crossing the Sereth as promising to lead to the Russians turning the big line of defences by crossing the rivers which are fordable in the upper reaches. (Pioneer Cable.)

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మాన్యకీయ విలేఖనాల వర్తనముండి)

బొంబాయి

బొంబాయి శాసనసభ.

బొంబాయి, ఆగస్టు 10:—కరాచి వర్తక సంఘము వ్యూహన సభ్యుడుగానుండి ఎం. డి. పి. షేక్ గారు తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా యిచ్చినందున వారికి బదులు ఎలిజం అండర్వైడ్ నికోలస్ గారి నెన్నుకొనిరి.

బొంబాయి బ్యాంకువడ్డీ

బొంబాయి ఆగస్టు 10:—బొంబాయి బ్యాంకువడ్డీ యెక్కుటివలెనే యున్నది. మారులేదు.

బొంబాయి బ్యాంకువారి సభ.

బొంబాయి, ఆగస్టు 10:—ఈదినము బొంబాయి బ్యాంకువారిసభ మేయర్ నిస్సంగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. గత అర్ధసంవత్సరమునందు జరిగిన బ్యాంకువ్యవహారములనుగూర్చి విమర్శించి వర్తక వాణిజ్యము తగ్గినది, బ్యాంకుకు రాబడి బాగుగ నేరవచ్చుచున్నదని అభిప్రాయము చెప్పిరి. గత సంవత్సరములలోనే భాగములు, లాభములు పంచబడినవి. 1౩ త్రి పరిశ్రమిషయముల యంత్రాలలకును పని త్వస్తిరంగాననే జరిగినది. కొన్ని ఎలకతుల విషయమున దొరతనమునాకు నిర్బంధము లేర్పడదనను వాణిజ్యము కూడ బాగుగనే జరుగుచున్నది. వర్తకవిషయమున హిందూదేశము ఇతరదేశములకిప్పు పెట్టుబడి గూర్చుచు యుద్ధాంతరచర్యల గూర్చును బ్యాంకుల ఆర్థికస్థితిని గూర్చును వారువిచారిం చెప్పిరి.

మొయిలు స్త్రీ మరు

మాల్యా అను మొయిలుస్త్రీయ సీమటపాలకు తిసిగొని ఈ నెల 14వ తేదీ సోమవారమునాకు బొంబాయిలో బయలుదేరెను.

దేశీయ మహాజన సభాధ్యక్షుల

బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘమునాకు అంబికావ జమీన్దారుగారిని అధ్యక్షునిగా నూడించిరి.

బర్రా

రాజప్రతినిధి గారి బర్రా యాత్ర.

రంగూరు, ఆగస్టు 10:—రాజప్రతినిధిగారు బర్రాదేశమును సందర్శింప వచ్చు సందర్భమున శ్రీవారికి తమ రాజభక్తిని గవబజుచుటకు, శ్రీవారు ఉద్యోగ ప్రారంభమున బర్రాకు వచ్చుటచే తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుటకు, యుద్ధ సహాయముగా కొంతభవము ప్రోత్సహించే (శ్రీవారి కిచ్చుటకు బర్రావర్తక సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

బర్రా శాఖాసంఘము.

రంగూరు, ఆగస్టు 10:—బండరుండున్న బర్రాసంఘముకు ఇచ్చుటకును శాఖాసంఘమువారు తెల్పినటు గారిని గత యధ వారి ముదర్శించిరి. వ్యాపకూర్తి టోమిగారధ్యక్షుల వహించిరి. ప్రభుత్వపువారి కార్యదర్శియు మున్నగు వారచ్చుటనందీ. శ్రీవారు సంఘపరిశ్రమసంతోషము విని కొన్ని విషయములను చూచించిరి. విద్యావిషయమున ఇంగ్లండుకు ప్రోత్సహించి విద్యాశాఖలకు చేరువలసిన కార్యమును గూర్చియు, ప్రభుత్వమువారు భరింతుకొనవలసిన ఖర్చులను గూర్చియు, ఇంగ్లండునుండి తిరిగివచ్చువారికి ఉద్యోగములిచ్చు విషయమునుగూర్చియు శ్రీవారు మోదింతిమరి చెప్పిరి.

సింలం

రాజప్రతినిధిగారికి విచ్చిన తంత్రీవార్త.

సింలం, ఆగస్టు 10:—ఆగస్టు ౯వ తేదీనకు ఈక్రింది తంత్రీవార్త హిందూదేశ కార్యదర్శిగారిముద్దముండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.

అంగ్లరంగము.

జర్మనులు పోలీసులను రంగూరున ప్రతిఘటించు లింకను సలుపుచున్నారని. గ్రామమునకు తూర్పుభాగమున వారి ప్రభుత్వము బిచ్చియు వ్యర్థములైంది. వారి కమిషను బిచ్చుమునుగలిగినది. పోలీసులను గ్రామమునకు తరలించును ఈశాన్య

మునకు శత్రువులు 7 వ తేదీ యుద్ధమునకు విశేషపురున్నిములుచేసి ఒకటికొడువొట్టు బ్రిటిషుకందకములలో జొచ్చిరి కాని కతిమివేరుబడిరి. వారువిశేషమవుతో కొందఱు ఖయిలను వదలిపెట్టి పారిపోయిరి. శత్రువు లీ ప్రాంతమున నేరకురెండు ప్రభుత్వములను సలిపిరి కాని సమృద్ధములయ్యెను. ఈ శాఖ్యాన్నా మిలొక పరీక్షనుచేసి వ్యర్థులైరి. అనేకములైదీలుగా పట్టుకొనబడిరి. సేనాధిపతున నితరభాగములందు ఫిరంగియుద్ధములను, విమానయుద్ధములను జరిగినది.

పరారు రంగము

పరారువారు ఒక్కసార్లున హెంబడది సోమునదులకు మధ్యకన్న కందకశ్రేణిని కళహతిచుకొనిరి. వెర్దను రంగమున శత్రువుల తియ్యుకొంటు యుద్ధము నింకను జరగిపెట్టినది. శిరిప్పిళ్లమును శ్రీవ్రముగా మఃపింది ప్రతిఘట్యము సజుప సమకట్టిరి గాని పరారు ఫిరంగిదళము వారికి అటంకమునిచ్చి వారి కందకములలోకి మరల పారదోలెను. వాన్ హుసిటర్ అడవులకును శత్రువుల ప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫలములైంది. పరారువారు తియ్యుకొంటుకు దక్షిణమునకు స్టోరీ గామమునందుకు ముందుకువచ్చిరి.

ఇటలీ రంగము

ఇటలీ వారు ప్రెంటిస్ రంగమున అస్తియను అగస్టు ౧౦వ నకును భేరించి, విల్సన్ రంగము ముట్టి ప్రారంభించిరి. వారి వివాదవిషయ కందకఫిరంగుల పోడెను, ఇతర ఫిరంగులతోడను శత్రువులగుట్టి, ముప్పుగొని వద్ద శత్రుకందకములను వశపఱచుకొని 8600 పంది భేరింప జల్లుకొనెను.

రమ్య రంగము

బ్రాజీకి దక్షిణమున నున్న సిరీ లో ప్రాంతమున శత్రువులు మొండిగా పోరుచున్నారని. ఇచ్చట రమ్యమున కొన్నిప్రాంతములను జయించి 2000 పంది ఖయిలలను పట్టుకొనిరి. ప్రాఖామరంగమున రమ్యము శత్రువులక్రమత్తులకు విఫలముచేసి కోమెల్తు ఈశాన్యమున 23 మైళ్లదూరమున నున్న శత్రుకందకములనుండి శత్రువులను పారదోలిరి. రమ్యకు ఆక్వికదళము డిలేటికొను దక్షిణమున హంగరీతేల్లపు సహాయకు 4 మైళ్ల దూరమునుండి శత్రువులను పారదోలెను.

తుల్య రంగము.

ఎర్లంగారుకు తూర్పున రమ్యమును ముందుకు పోరుచున్నారని. ముచ్చుబిట్టిన్ రంగమున తుల్యు లింకను ఘోరముగా పోరుచున్నారని.

తూర్పు ఆఫ్రికారంగము

జూడు తూర్పు ఆఫ్రికారంగమున బ్రిటిషుగారు సెంట్రులైలునే వైశ్వు కెట్టి, మెట్టిండి, జోడాగా, కిలాంబియను స్థానముల నాక్రమించుకొని నముద్రలరమున శత్రువులను మొండిచు చున్నారని. దక్షిణమునకుండి యొక బ్రిటిషుసేన ముందుకు వచ్చుచున్నది. తునవాదికాదళము జాంబి బాబుకు ఎరుట నున్న సాదరి అను ఒక చిన్న శత్రు పట్టణమును స్వాధీను చేసికొనెను.

సికింద్రాబాదులోని మోదాబాదులోని సత్తురుముల కొండల రూ 1500 లు పోరుచేసి ప్రతి అమావాస్య దినమున వీరవాండ్రును అన్నవాసముచే యుచున్నారని.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

వాటర్ వర్క్సు నోవర్సీయస్సు పనియందును కొలాయిల భాగుచేయు పనియందును తర్ఫీయతు చేయుటకుగాను, మద్రాసు కార్పొరేషన్ వారు బోధింపబడవలసిన వద్దతి నొకదాని కనుమతి విచ్చిరి. చూల్పు కాసలను ఒక్కొక్కటి 2 లాగాలు నోవర్సీన కవిన్యా ఆఫీసరు వారియొద్ద కొనుగోనవచ్చును.

దరఖాస్తులనుండు ప మున్నున, విద్యావిశేషములను, యోగ్యులెలను సప్రామాణికముగ తెలుపు పత్రాల సహ సుదహరించుచు 1916 సంవత్సరము అక్టోబరు 31-వ తేదీలోపుగ బంపుకొనవలయును.

తల్పుడిపార్లమెంటు } వె. సి. మొంగోని,
రిప్రెజెంటేటివ్ }
8 ఆగస్టు 1916 } ప్రసిడెంటు.

స్థానికవార్తలు

ప్రయాణములు. — నిప్పటి సాయంకాలమున శంకట రాజా బహద్దరుగారు బెజవాడకు బోయిరి

నగర పారిశుధ్య సంఘము. — ఇదివరలో ప్రకటించియు 15 వ తేదీ మంగళవారమున గాక 22 వ తేదీ మంగళవారమునాకు నగర పారిశుధ్య సంఘసభ్యు లందఱును సమావేశ మయ్యెదరని.

తేచాలా ప్రకటనము. — మోరీసుకు పోలయు మెయిలుతపాలు ఇదివరలో ప్రకటించినటుల 11-వ తేదీగాక 14-వ తేదీ సాయంకాలము 4-45 గంటలకు జనరలు పోస్టాఫీసులో కట్టివేయబడును.

రత్నావతి నాటకము. — శేషటికనివారము రాత్రి 9 గంటలకు విక్టోరియా థియేటరునందున మదరాసు ఎక్స్లైయరక్లబ్బువారిచే “రత్నావతి” నాటకము ద్వివిధభాషలో ప్రదర్శింపబడును.

అంధ్రాద్యాధి. — ఈమధ్య రెండున్నె గడచిదలొ చెట్టులతగిలిన బెంకటరెడ్డి అను విద్యార్థి తల్లితండ్రుల వారు టటబెజవాడకు బోయెను. కొద్దిగా వ్యాజమునకు చోజరగుటకు మరల 18 వ తేదీన చెప్పిపురికి వచ్చుచున్నాడు.

దయ్యేణి ఇడియా బ్రహ్మసమాజము. — 18 వ తేదీ ఆదివారమునాకు సాయంకాలము 6 గంటలకు అట్టా పిల్లెడిగి నెం 97 ను ఉపాసనమందిరములో మోన్. బాలస్యప్లరావు బి. వి గారు ఉపాసనచేసి ఉపన్యాసమును బోధించెదరు.

శింకర నారాయణ మోరరాజుగారు. — పురుకోట రాజుగారి తమ్ముడు శింకర నారాయణమోర రాజుగారి కిచ్చిన జామీను కాలపరిమితి నిూరిపోవుటలన ముఖ్యవ్యా యాధికారిగారు వారిని ప్రాయశ్చిత్తి కారాగారములో నుండి తేను 14వ తేదీ నాయుదానేసిరి.

పోలీసు బహుమతులు. — ఇదే జిల్లాలో జరిగిన బండిపోటుకేసులో బాగా ప చేసినందులకు పోలీసు ఇనస్పెక్టరు ఎస్. బళ్లయ్యవారును గానికి రూ 75 లును కోయం బత్తూరు మాత్యకేసులో బాగా పచేసినందులకు పోలీసు ఇనస్పెక్టరు ఎస్. జి. అగ్నీశ్రీరావుగారికి రూ 50 లును బహుమతి చేయబడెను.

మతధర్మోపన్యాసములు. — తల్పుయ్యర్లు కళాకాలాపండితులు బ్రహ్మక్రి ఎమ్. లక్ష్మణమూరు మహాదేవి గారు 18 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము నాటగుంటలకు సాహుకారుచేటు యందలి మదరాసు ప్రొగ్రెస్సివు యూనియన్ స్కూలులోని అన్నామలె మదలియూరుగారి మందిరములో శ్రీ భాగవతమున శ్రీకృష్ణుడు ఉద్ధవునకు బోధించిన సత్సంగత్వము తెలియజేసెదరు.

యూనివర్సలు గ్రాండు సర్కస్సు. — ఈకం నెరివారు నిప్పటిదినము చేసి పరీక్షయ్యలలో అడవిల్లు కంచెలై లొక్కమాగుల త్రొవ్వుకుబండ్ల నడిపించుట, పుడ్రెంకుడదముడేడ్ల రతునుమాత్రమేగుల బాటుకు త్రొవ్వుకుబండ్లై నశేషవిధములకు ప్రదర్శనముల గవరయట, పిల్లియొకట నోక గిన్నెలో పాటు ద్రావించుట మొదలకు నశేషప్రదర్శనముల కనుంకి కొల్లుట చూచియానందింపవలసిందిగాచెప్పిరి. ప్రెషియంట్ బాటుకగంటునిక ప్రదర్శనములు ప్రత్యేకముగా గోరయోడదగి యున్నది.

గుంటూరు జిల్లా చి.కో.డి.పాడునుగలి భోగిభూమి ణ ప్రస్తావనగా గొల్ల ప్రితితు వాట్ల కోత్సరము 18 తేదీ జరుగును.

గోదావరిజిల్లా రాజవోలరాలోని గోపాలపురము నందుప్రజలు రాజా జోనేషగన్నాధరాజా ప్రస్తావనమును తెలిగొనిరి. గోపాలపురము రాజావారు రూ 100లను గాగితములు రూ 100 లకు ఇచ్చిరి.

దొంగలగొంపులు పట్టుకొనుట. యూరూపదేశము నుండి ముగ్గురు మహమ్మదీయులు కలసి తిరువల్లి క్లబ్బి మైదానము రామపేట మొదలగు చెరువుపేటలలో దొంగ తోడులు చేయించుచుండిరి. తిరువల్లి క్లబ్బిలో దు 10000ల వలకు ల నగలను హరించుచుండుట ఆచటి పోలీసువారి నేకు పరిచి పట్టుకొనిరి. వీరి యొద్ద చాల బంగారములు దొరికినవి. వీరియొద్ద సోదామాదక చాలవల పాత్రులు కనబడినవి. తేను జరుగుచున్నది.

దేశీయప్రార్థన సమాజము:—ఈనూనపు కా ర్యాలయము హిందూపురమునండి పెరంబూరునకు మార్చబడి యిది ప్రతిపాదనకు రెండవ ఆదివారమునకు, కడపటి ఆదివార మునకు సాక్షుంకాలము కి గంటలకు పెరంబూరు రాజువా చారియారు వీధి నెం 15 కు గృహములో ఎప్పటిదినో పొత్తి ర నలు జరుగుచుండును 12 వ తేదీ కివారము సాయంకాల 5 గంటలకు మదగానుపాదులకును తపాలాఫీసునకు నమీషమునకును టంకకాలవీధి నెం. 148 కు గృహమునంద నొకటాదాపర్యావ మియబడును.

భర్త ప్రాణమును కాపాడేన సాధ్య:— అట్టచు వివాహమున ను వాండ్రు చాలకుంటుండుగా మైదానముననున్నది. వీరికి వోపిడియే జీవనము వీరి మాచిరి పోలీసు వారి కి గూడ భయమే. ఈ నెల 5 వ తేదీ రాత్రి వీరు మైదానములో సభాపతి మొదలగువారకు భూస్వామి యింటిలో నిచ్చిన మిద నుంచిదిగిరి. అప్పుడు సభాపతి గారు భార్యయొక్క వడకగదిలో నేకత్యక్తున పడుచుండి యుండిరి. ముద్దాయిలలో వోడుసభాపతి గారి మంచముదిగ్గర నిలచుచుండి ఆయనకు నయవటకు కత్తి నెత్తెను. అంతలో ఆయన భార్యకు మెలకనవచ్చి అదొంగవారి చేతిని గట్టికట్టుకొని తేనువేయగా ఇంటివారందరను లేచి మొదటి ముద్దాయి పట్టుకొని పోలీసువారి కప్పగించిరి. ఈ లోగా తక్కిన దొంగలు వారిపోయిరి. ఆమెచేతికి బలమును గాయములు తగిలినవి.

హోటోరుబడిల విచారణలు

అక్టోబరు	
జడ్జిలు	
సామవారము.	
పుల్లయెంచి	విచారణలు
I బెంచి	
వ్యా. అబ్దుల్ రహీము గారు	
వ్యా. ఫిరీపు గారు	
వ్యా. అబ్దుల్ రహీము గారు	అసలు దావాలు
వ్యా. ఫిరీపు గారు	అసలు కిమి
వ్యా. శేషగిరి అయ్యగారు.	నలు కొద్ది అప్పీళ్లు.
II బెంచి	
వ్యా. సర్ సలితుమ్ బిల్లి గు గారు	ముదటి అప్పీళ్లు
వ్యా. కె. క్రీ. వాసంతియ్యగారు	
III	
వ్యా. బిల్లు ఫిల్లుగారు	క్రిమినల్ పనులు
వ్యా. నవాజ్ అయ్యగారు	
IV	
వ్యా. పైన్సరు గారు	రెండవ అప్పీళ్లు
వ్యా. కృష్ణకా గారు	
V	
వ్యా. శేషగిరి అయ్యగారు	ముదటియూ రోజులు అప్పీళ్లు
వ్యా. శేషగిరి గారు	క్రిమినల్ పనులు
వ్యా. శేషగిరి గారు	దాఖలుకొద్ద పనులు
అసలు దావాలు	
I	
వ్యా. కామేశ్వర ప్రసాదు గారు	14-18 తేదీల వరకు నివాసా కేసులు కిక్కిన దినములు పె నలుకొద్ది పనులు.
II	
వ్యా. కమలక్ష్మి స్వామి అయ్యగారు	2 వ అప్పీళ్లు సోదా వారము ఛాంబరులో.
అంతటి పురుషులందు వాలభారతి గృహములను గృహముల నెలకొల్పబడినవి.	

వరాను గవర్నరు గారు. ఉదకమండలము, ఆగష్టు 11.— వరాను గవర్నరు గారు ఎక్స్‌లెన్సి ఎం. వార్తలకో గారును కార్యదర్శి ఎం. వార్తలయ్యగారును కొన్ని దినములనుండి పెంట్లంకుపుభువు గారికి అతిథులుగానున్నారు. వీరికి చాల విందులు జరిగినవి. వీరి నిన్న సర్ హార్టు స్ట్రూబర్డు గారింట విందుగిరించి నిన్ను ను గాల్పుకట్టుకు పెంట్లంకు పుభువు గారు గూడ విందుచేసిరి. అచటికి వుదకమండలము నేటనుండు వారందరను వచ్చిరి. కొంత నెల జరిగినది. తేను మధ్యాహ్నము 4 వ విలియం మేయరు గారు వుద కమండలమునండి వెళ్లిరి. రాజప్రతినిధి గారి సంఘసభ్యులగు గౌ. వాల్లు గారు తేను మధ్యాహ్నము మిటకువచ్చి సర్ హార్టు స్ట్రూబర్డు గారి కతి ఘటగా నుండురు.

ఇటీవలి తంత్రవార్తలు అందము, ఆగష్టు 10.— “ప్రైడెంటు” అను బ్రిటిషు స్ట్రీటుకు, “ఎక్వీను అను గీటుస్ట్రీటుకు, “డిమేరిస్” అను స్క్వావర్ బాతి స్ట్రీటుకు ముంచబడినవి “డిమేరిస్” అను ఇంగ్లీషు అఖాతమునకు ముంచబడినది “క్యూమాక్” అను డెస్మాక్కు వాణిస్ట్రీటుకు కాటెగట్ జల సంధిగల్గ జగ్గు కట్టబడినది. దానిని స్విస్ నెయ్యంకి అను రేవునకు తీసికొని పోయిరి. అందము, ఆగష్టు 10— ఇటలీ రాగ అంతున్న “ప్రైడెంటు” కత్తికా విలేజ్ (డిల్లు వా) యునున్నది— (ప్రైడెంటో రంగ ముక అప్పీ) యును జరుగు ఇటలీ నా తంత్రముల నన్నిటిని పూర్తిగా పాడుచేయునని ఆస్ట్రీయముల నమ్మిరి. ఇటలీయులు ఆస్ట్రీయాలపై ఆకస్మిక దాడుగా నడిచి. డిక్టోక ప్రెస్ మొదల 110 కంటె నెవ్వుల లోటాన తేనుండెను, ఖయదీ లండ టుకు 40 ఏడ్ల పొంతము నాడు తేక నిండు యోగ నలు వారికి మంచి దుస్తులు, భోజనాది వస్తువులు చాలపొసగితిమిం అందెను “నెవోటన్” అనుకత్తు పత్తికా విలేజునడిల్లు వా) యునున్నది కత్తుకత్తు తెలియకుండ చాలకాలము ఓపికతో నలిపిరి పు కత్తుము ఫలమింజయును రోడ్డుయు ఆస్ట్రీయమునంద రోడ్లకిన్ని నిర్మించుడినవి. ఈరోడ్లమీద పుయాణికులకు బండ్ల రాకపోక నుకు అసా యము కలుగకుండునట్లు ఆస్ట్రీయను ఫిరంగిదళము వారు కను నేనుతో ఫిరంగులు కాల్పులను, క్రొత్తరోడ్లన్నియు పాద నుధ్యను, అడవులయందును ముగిసినవి.

సెంట్రల్ న్యూసుపత్రికా మిలీటరీ శిఖరు డిల్లు వా) యునున్నది. ఆస్ట్రీయకులకు కట్టుకట్టి వారిని మోపుచు టచే తీర న నట్లు ముట్టడి జనపబడినది. ముల్ఖల్ గారు రంగ ముక కత్తుపులు తను నిలువనైట్టుముకు బండి. ఈ తంత్రము ఆ జయప్రదముగా నెరవేరినది.

మీకు కావలెనా? R.L.N. టాకమాక్షు 4 కి. 1 చువ్రాను నశ్యము తేను 1-కి. 1 “విద్యానిధి” శిరో, రామస్వామి విధి, చువ్రాను.

అయ్యతాండవం దిపోవారి దినే వ్యవధములు	
యా.అ	
ఉప్పునముచకు కుండు. సీసా 1 కి	1 8
వాయువుపోల్లకు కుండు	1 8
జిల్ల నాయనము మూత్రము. అజిల్ల మునకు	1 4
మఖభోగి మూత్రము. ఉబ్బి 1-కి	1 0
నుఖభోగిలము. సింగ, పుండ్లకు	1 0
కళహరిమూర్తయ. నిగ్గు ఉబ్బి నములకు	1 0
నజ్రగిరియ. ధాతుపుష్టికి	1 0
శిరో వేదన మూత్రము. లెలనొప్పులకు	0 12
గ్రహణిమూత్రము. ఉబ్బి 1 కి	0 8
బలాబిమూత్రము. మలబద్ధము	0 8
గోమూరి. మొగ్గలము ఊడుటకు	0 8
సుందరిలము. ముఖ కాంతికి	0 8
జంతు వాదనారి. ఎముగిలకు	0 8
నేత్రాంజనము. కంటివ్యాధులకు	0 4

కుసుమారీమాత్రము. కుసుమవ్యాధులకు	1 0
శగకుద్రావకము. సీసా 1-కి	1 0
కళహరి. శీతగట్టువల్లకు	1 0
మోహిన్తైలము. వెండ్రుకల పెంచుటకు	1 0
ములశంకకు తైలము ఉబ్బి 1-కి	0 12
కలరామూత్రము. కాంతిభేదులకు	0 6
చుండుకునూనె	0 6
జ్వరహరి. జ్వరములకు సీసా 1-కి	0 12
తేలుమలము. తేలు కాటుకు సీసా 1 కి	0 8
దంతశూలహరి. పండ్లపోటుకు	0 8
కర్ణశూలహరి. చెవిపోట్లకు	0 6
గజ్జికైలము. గజ్జి, చీడలకు ఉబ్బి 1.కి	0 3
పగుళ్లకు తైలము. శీతపగుళ్లకు	0 6
పేలకుమందు. సీసా 1-కి	0 4
కుప్పుకు తైలము. ఉబ్బి 1-కి	0 8
అయ్యతాంజనము దిపో 109 ఫేరి రోడ్డు, బాంబాయి.	

A Fund to be Presented to the Viceroy. RANGOON, August 10. A movement is set on foot by the Burma Chamber of Commerce to raise a fund to be presented to the Viceroy on arrival in December for war purposes and thereby expressing Burma's loyalty in the time of war and its gratitude to His Excellency for coming to Burma at the beginning of his tenure of office.

BRIEF TELEGRAM. Sir William Meyer left Ootacamund this afternoon.

It is announced that all tenders for Bombay Port Trust 20 years debenture loan of 25 lakhs have been rejected.

Mr. William Underwood Nicholas has been elected additional Member of the Bombay Legislative Council by the Karachi Chamber of Commerce vice Mr. M. De P. Webb resigned.

The Hon'ble Mr. Hill of the Viceroy's Council arrives at Ooty this afternoon and will be the guest of Sir Harold Stuart.

His Excellency M. Marteneau, French Governor who has been a guest at Ooty at the Government House for the past few days left this afternoon with his private Secretary M. Barbier. In addition to various small functions held in his honour at the Government House His Excellency and party launched with Sir Harold Stuart yesterday. Lord Pentland was also at home at a hunt meet at the Golf Club yesterday morning to give the French Governor an opportunity of meeting the members of the Ootacamund Hunt and witnessing some hunting on the downs.

Weather Report. SIMLA, August 11. A break has set in over the Peninsula and the rain has been heavy in the United Provinces and Northeast India. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Bengal, Chota Nagpur, Bihar, the United Provinces, west Central Provinces and Konkan and local in Assam, east and north Punjab, east Rajputana, Central India east, in east Central Provinces, Mysore and Malabar. A few falls also occurred in south west Punjab and north Madras coast. Chief amount are: Tavoy and Moulmein 4 inches Victoria Point, Kyaukpyn and Akyab 3, Bassein 2; Rangoon 1½, Cherrapunji and Chittagong 3; Jalpaiguri 5; Cox's Bazar and Bogra 5-4; Mymensingh 2; Burdwan, Dinajpur and Darbhanga 1½; Hazaribagh 1; Purnea 3; Agra 4; Allahabad 3; Benares 2; Cawnpore, Jhansi and Bareilly 1; Meerut and Hissar 1½; Lyallpur and Jaipur 3; Mount Abu 1; Nowgong 1½; Jobbulpore and Pendra 1. FORECAST: No great change.

Latest Telegrams. War at Sea. More Steamers Sunk. LONDON, August 10. The British steamer "Trident" and the Greek steamers "Achilles" and the schooner "Demaris" have been sunk, the latter in the Channel. The Danish steamer "Yduka" has been seized by a German torpedo in the Kattigat and taken to Swinemunde.

LONDON, August 10. In the House of Commons Sir John Jardine asked:— Will the report of the Commission on Medical Supplies and transport be laid on the table before the House rises. Mr. Robert pointed out that Mr. Chamberlain had promised to expedite the report. Sir Henry Craik and Sir Edward Carson strongly protested against delay.

In the House of Commons to-day Lord Robert Cecil announced that Government had agreed to exchange interned civilians over 45 years of age on condition that the remaining interned civilians were exchanged in equal numbers.

నో టీ.సు.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు బెజవాడలో తమ్మన తాతయ్య బ్రదర్స్ వారితాలూకు రైసుఫ్యాక్టరీలో నేటివరకు వర్క్ చేయు చున్నటువంటి రుస్తు టైప్ ఆయిల్ ఇంజను బి. హెచ్. పి. 45 సెకండు హేండు (Rustone type Oil Engine. B. H. P. 45, second hand) విక్రయించెదరు గనుక కావలసినవారు ఈదింప అప్రెంటిసు ఆర్డరు చేయవలయును. ఎక్కువ ఇంఫర్మేషన్ కావలసినయెడల సదరువారిచే వ్రాసి నచో జవాబు ఇయ్యబడును.

TAMMANA TATAYYA BROS.
RICE MILL BEZWADA.

కాపీరైటు అమ్మకము

మతగ్రంథములు! అమూల్యములు!!
స్వర్ణస్థలైన మన్నవ బుచ్చయ్య కంతులవారిచే తెనుగు ప్రతిపదార్థ టీకా తాత్పర్యముతో ప్రకటిం పబడిన ౧౦ ఉపనిషత్తులు, ౧౧ స్మృతులు, ఋగ్వే దము ఒకటవ అష్టకము, సంధ్యావందనభావ్యము మున్నగు మతసంబంధమైన గ్రంథములముక్క తెలుగుభాగము కాపీరైటు అమ్మవలసియున్నది. కొన గోరువారు, ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయ వలెను.

హెచ్. వి. కృష్ణ అండ్ కో.,
చింతాద్రి పేట, మద్రాసు.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కస్తూరి

విషభ్యంజనము, కలరాకు, నంధికి, బాలెంతికొకము మిల పాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టిక కస్తూరి యొక్కయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రేమమగుటచేతను, నవరస నవాయతా లంబుజొరకుట దుస్తరము. మాడిపోయినది కస్తూరియందు దిశర కదార్థము లేనియును శ్రేష్ఠబద్రు. ఇంతవరకు మాతావృన్దాది కొనిన వారలవిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొకసారి కరిషీంచిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని పొనపొన కులం 1-కి రూ 80-0-0 అమ్మతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.

మోహి నీత్రైలము.

5 తులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-12-0. వి. పి. చార్జి నేటు.
శ్రీ పురుషులు చాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోహరిత్రైలముజేయు విద్యార్థులు, స్త్రీధర్మ, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి శుభవిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని గలుగ జేయును మందరుల మోహలానన్యములకు ప్రావగు కురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలదు. ఇది మోడుకలకు నిగనిగ లాడునట్టి సహజమైననల్లనిరంగుకలిగించి శిరస్సువకు చలువబుట్టించి, మెదడుకు శ్రాంతి సౌంపునుచ్చాన్చి, మనోహరమైన సువాసనగలిగి యుండును. ఈమోహిని త్రైలము అనేకసువాసనగల వస్తువులతోడ నూతనముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందుండు మోడు కలను రాల్చు పురుగులను నశంకజేయుగల త్రైల మిది యొక్కటియే. అమృతాంజనం డిపో 6 తంబుశెట్టిపేట జార్జిలపురు, మద్రాసు.

వైద్యమేధిక ప్రయోగము.

ధగ్గుశాస్త్ర ప్రమాణమైన సునన్దితము.
ఈగ్రంథము అగ్నిష్టోత్రం బ్రహ్మకథామంత్రక చిత్ర కావ్యకళామయమైనది. దీనియందు మంత్రము నిచ్చి వర్ణనములుచేయుట ఉపనిషత్తులవేరులేదు 1 దినము మొదలు 12 దినముల వరకు చేయవలసిన కలవిధులు చక్క గలెను మనోహరమేటిగా వ్రాసియున్నాము. దాదాపు 150 పుటలవైగాధర్మశాస్త్రమయముగా వ్రాసియున్నది. శీరధర్మ కనపండితరణా, పుత్రికాశీ ధర్మపండితరణా, కలకవిధి మున్నగు సకలవిషయములు పూర్వకుచ్చిట్లు వ్రాసియున్నాము. వైద్యమేధానికి సంబంధించిన ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణమైన మునన్దితము ఒక్కటియైనను దీనివిషయక అగ్నియు ఇందు చేసినాము. ఇట్టి గ్రంథ మిదియే ముక్తిచంద్రేశ్వర యత్యారాధనకు, యత్యుపాసనము, యతిశిష్యాగ్రము, ఆకుర సన్యాసవిధి, పిండశిష్టయజ్ఞప్రయోగము. మున్నగునవియు చెందుగలవు. ఈగ్రంథమును ప్రాప్తనామ చేయవలయును. అట్లుయెందు వెల 2-4-0 అట్లు యెందు లేక కిత్తెలయెందు 2-8-0 పొట్టుచార్జి ౧౨ రాయల పోస్టేజు 0-4-0 అగును. 407) మూలము సర్వధర్మమునాశిని, గుంటూరు.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వదులుటకును, వాటిని వాడుటకును ఈ పాఠశాల విద్యార్థులను మోటారుబండ్లు ఎట్లు వదులుటో యేమో భాగములు యేమోమనుచున్నవారో అది ఈ పాఠశాలకు న్యాయముగా చేయు రికేరెషను యామంజము. ఇట్లు అభ్యాసభూమికముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి తర్వాత హెంబువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిచ్చించి కంపెనీకు ఇంతులకు ఫీటు 60 రూపాయలు కట్టవలయును. తిరిగివ్రాసున వెంట్రెలయె వెల 16 తేదీ నుండి ప్రారంభమగును మనోహరమైన విద్యార్థులు ఈ వెల 81 తేదీన గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కొరవలో నిరసించుటకు తాకొనంగబడును ఈ క్రింక చరచారమువారికి వ్రాసికోవడు 41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

చాల శ్రేష్ఠమైనముక్కుపొడి
వెలు 1-కి రూ 0-1-0. పిత్త 1-కి 2-8-0
సుగంధ ముక్కు పొడి
బుడ్డి 1-కి 0-8-0 డెజ్ 1-కి రూ 1-12-0
పి. రాజారామ్ అందు కం పెచ్చి,
మక్కుపొడి వ్యాపారులు,
పొట్టుపాక్ష వెం. 175, మద్రాసు.

ఆంధ్రులచరిత్రము

మూడవ భాగము
గ్రంథకర్త: చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు
ప్రథమ నివృత్తి ముఖ్యముగా విజ్ఞానచక్రకాండవిచారి కలగఁ బ్రకటింపబడినది. మూడవభాగ మిది. కావలసినవారిదిగల చిరునామాకు వ్రాసికోన్నయెడల గ్రంథమును బడలు గలదు. గ్రంథము 486 పేజీలు ౧౨౧ చుక్కల కాలికోవైదు చేయబడి యున్నది. వెల సాఫ్టేజిక రూ. 1-8 0 అ. వెలగల వెంకటరెడ్డి, ఇతిహాసకర్తగిట్టి గ్రంథములు, ఆగవల్లి, కృష్ణశిల్ప.

తామర తైలము

తామర, తీట గజ్జి మొదలగు వానికి వేరెత్తినది

తామర ఒకవిధమైనపురుగువలకైన చర్మముమీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, గోళ్లలోగాని, పుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదమునుబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములుగలవు. రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల మంది మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. అనేక యెండ్ల నుండియున్న తామర నాలుగైదుపాదాలు రాచినతోడనే పొలునదని వేలమంది మాకు వ్రాసి యున్నారు. కావున తామర, తీట, ఏనుగు గజ్జి మొదలగునవి గలవారందరు ఈతైలమును ఒకసారివాడి చూడగోరెదము. వెల 0-4-0. దీనినిరాచిన మంటయండదు. చర్మమునలు వెక్కిదు. పుండుకడదు. అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధిని యనునాటకం
శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.
సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమందు జూపబడినది. అందఱును జదివి తీరవలయును. వెల 0-4-0 మాత్రము. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. చిరునామా:— ఆంధ్రీప్రతికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.

దంతచూరము

దంతచూరము తీపులకు మంచిపోయియు.

ఈ దంతచూరము ముఖము
మీదను శుభ్రముగా ఉంచుటకు
చుట్టించుకొని రక్షణము
ప్రసించుకొనును.

నోటి దుర్గంధము లేక
యుండును. ఇందు

ముత్యములవలె వెలుగు నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.

సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.

ఇండ్లకు బలము నిచ్చును.

చిగురు గట్టిపడును.

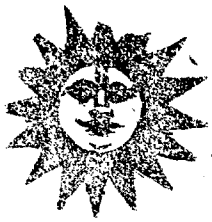
ప్రతివారము వెలకు పేలు డబ్బీలు విక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0-2 0. డబ్బీ రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో,

7, తింబు శెట్టివీధి, జార్జిటౌను, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమైన నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ
(కె) 21, మామ్యంబిడి, బొంబాయి

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతి నుండి చాలుగవరగతి వరకును మూడు
రస్థ సిద్ధముగావున్నవి. ఇవి శ్రీశిర్డి జెందిన పితామహుడు హే
మద్వాజ్ పృథానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నా
సింహంకంటలు బి. యె. యల్. టి. గారి చేతను. పానుగంటి
లక్ష్మీనరసింహారావు - రి చేతను రచించబడినవి. మరియు
మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను డైరెక్టరు
గారు 1916 వ సం. జూలై నెల 6 వ తేదీన భారత్ సెంటు
బార్న్ గెజట్టులో పాఠశాలలయందు చదువొగింపవచ్చునని ఆన
తిని యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి
మందరములైన సాదాపటములును రంగుపటములును నున్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ. 0-2-0
రెండవతరగతి రూ. 0-2-6
మూడవతరగతి రూ. 0-3-0
చాలుగవరగతి రూ. 0-4-0

N.B.—ఎక్కడగోన బుక్ సెల్లర్లకు కమిషన్ ఇవ్వబడును.
235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
ఆనంద ముద్రాలయాధికారులు, చుదాను

మోనపోకుడు (389)

తుక్కనట్టినయికుండ చేయు రంగులను
తక్కువ ధరలకుకొని మోనపోకుడు. అట్లు
తుప్పపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే
వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి

“బిటు మాస్టిక్ సాల్వూషన్.”

“Wailles Dove & Company's
“Bitumastic Solution”

దీనిని వం తెనలకు కిప్పులకును నుపయో

గించుటకు ప్రపంచమందంతట చాలమంచిది

దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును

మ్యునిసిపలువారు పట్టికువర్చునారు బొగ్గు

గనులవారు బొహగనులవారు ప్రపంచము

దంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు.

రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 52-8-0.

పోషవజంట్లు:—

ది సౌత్ ఇండియా ఇంజనీరింగు లిమిటెడ్

ది రిలయన్సు ప్లాండ్రింగు ఇంజనీరింగు వర్కుస్

తపాలపెట్టె నెం 553 రు మదరాసు

(వై కామోజివక్ గోదనక్కడు ఈ కత్తిక
పేరుకూడ నుకావారింప గోరుచున్నాము.)

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వలను బహుముఖముగా న్యాభావిక
మైన కొద్ది విరుగుడు అనుభవించుటవలననే కలుగుచున్నది.
ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
కోరికలు ముగియును. ఆయుర్వేదమును విజ్ఞులగు
వారు. ఈ పుస్తకము ఇకముందుగా విడుదలము. దీనిని చూచి
యు మేము భవించుకొనెదము. వెంటనే పొందెదము.
219 వైద్యశాస్త్ర ముఖ్యశిక్షకర్ గోవిందజీ,
ఆరోగ్యగోపనోపాధ్యాయుడు. 157, బాబ్స్, చుదాను.

వాగ్మత ర వస్తు ప్రదర్శన శాలయం

గొప్ప గొప్ప వారి చే వేన వేలు

ది య్య బ డి న వ త క ము.

యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము

అమృతకల్పమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

వృత్తియుంట నుండ దగినది.

తేలకునేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయించబడుచున్నది.

నెలలకును వలన మోసముగలుగును

పంచ బాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగుదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్ద సంతమునగల

నకలుమందుగాదు.

తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, పార్శ్వ

పునొప్పులు, కీళ్ళబొట్లు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.

చక్కని డబ్బీతో సహా

సీసానికి 8 అణాలు.

వాడని వారుండగు.

అమృతాంజనము డిపో.

ం. చైరి రోడ్డు, బోర్డు బొంబాయి.

తింబు శెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మదరాసు.